



TEMA: LANDSMØTE

■ ■ Landsmøtet nærmer seg med stormskritt; 23.-25.2. samles delegater fra hele landet på Røde Kors konferansesenter i Oslo, i Hausmannsgate 7. Opprør forsøker å gå inn på noen av de sakene som skal behandles av landsmøtet, og har bedt om en rekke vurderinger av hvor RV står i dag.

leder, SIDE 1 og 11

■ ■ En av de største sakene blir debatten om nytt prinsippprogram. Aslak Sira Myhre streker opp de viktigste uenighetene og gjør opp status over arbeidet frem til i dag. Og Magnus Marsdal problematiserer vår analyse av kulturell undertrykking, eller «hegemoni» i moderne kapitalistiske samfunn.

SIDE 10 og 12

■ ■ Landsstyret har innstilt på at det nåværende arbeidsprogrammet skal oppdateres mer grundig i den kommende toårsperioden. Likevel må det revideres allerede i dag, og delegatene må ta stilling til flere saker, bl.a. delt omsorg som hovedprinsipp i barnefordelingssaker, kampen mot EU og vårt syn på miljøet.

SIDE 6, 9 og 13-15

Opprør

Medlemsblad for Raud Valallianse

NR 2 2001

Dette nummer:

HARSTAD RV

ARBEIDSPROGRAM

PRIVATISERING

DELT OMSORG

ORDSKIFTE



Snart i mål!

... med landsmøtebevegelsen

- VI SES I OSLO

<http://www.rv.no> - den revolusjonære heimesida for deg!

Returadresse:
Rød Valgallianse
Osterhaus gate 27, 0183 Oslo

B-BLAD

OPPRØR

MEDLEMSAVIS FOR RAUD VALALLIANSE

BLADSTYRAR: Bjarke Friborg
BLADSTYRE: Finn Olav Rolijordet, Else Merete Thyness
BLADBUNAD: Bjarke Friborg, TRYKK: Avistrykk Norge

ADRESSE: Osterhausgate 27, 0183 Oslo.
TELEFON: 22 98 90 54, TELEFAKS: 22 98 90 55
E-POST: oppror@rv.no

Stoffrist for neste Opprør: 12.3.01

RV-konto: 0823 03 11 944
(Opprør og medlemsinnbetaling)

10 år med partiet RV

Nå nærmer RVs landsmøte seg, og RV skal vedta nytt prinsipp-program. Det er 10 år siden RV gikk fra å være en valgallianse til å bli en hybrid av parti og allianse. Alt i alt har RV gått framover i disse ti åra. Vi har hatt vår første stortingsrepresentant på tinget, vi har gått sakte men sikkert oppover på meningsmålingene og fått inn flere kommune- og fylkestingsrepresentanter.

Prosjektet RV har vist seg å være relativt levedyktig, samtidig som RV likevel er et skjørt prosjekt. RV fungerer som en allianse i den forstand at den rommer grupper som ML-gruppa revolusjon og Forbundet Internasjonalesen samtidig som RV har et stadig tilsig av folk som først og fremst regner seg som RV-medlemmer som kan kalles RVs tause majoritet i og med at disse sjelden kommer med trusler om utmelding dersom visse premisser ikke blir oppfylt.

Dette er både RVs styrke og svakhet som fordrer stor balansekunst for at ikke prosjektet skal sprekke. Når vi skal vedta nytt program på dette landsmøtet må vi vedta et program som gjør at RV kan fortsette å vokse, ikke et program som slår fast med klinkende klarhet hvorvidt vi er for begrepet "nydemokratisk revolusjon" eller om vi heller vil ha "permanent revolusjon". De ulike grupperingene i RV kan ikke forvente å få sitt maksimumsprogram igjennom på RV-landsmøtet, hvis det blir tilfellet kommer RV til å gå svekka ut av landmøtesalen den 25.2.

Det betyr imidlertid ikke at ikke diskusjonen om sosialistisk folkestyre kontra despotisk sosialisme ikke skal forsette i RV via Opprør og RV-lista, det er bra at det er en utviklende debatt f.eks om kjerna i sosialismen.

En utviklende debatt blir det imidlertid ikke om "trotskist" eller "stalinisme" blir brukt for å legge debatten død uten at man argumenterer for hva man mener sjøl. ML-paradigmet står ikke lengre så sterkt i RV at det holder å si "trotskist" for å utdefinere meningsmøtstandere, ei heller er trotskistene så dominerende at marxist-leninist eller ma-oiist er et skjellsord.

De neste 10 åra kan RV forhåpentlig fortsette å samle enda større deler av den revolusjonære venstresida. Vi kan klare å komme på offensiven og gjøre den revolusjonære bevegelsen større.

RV trengs i kampen mot WTO, EU og nyliberalismen, og vi trengs i kampen mot privatisering i kommune- og fylkesting. Men først av alt trenger vi et program og en strategi vi kan vinne et stortingsmandat eller to på.

Lykke til med landsmøtet kamerater!

Kristine Nybø



EUROPA A/S
EUROPA A/S

Belén Balanya, Ann Doherty,
Olivier Hoedeman, Adam Ma'anit
og Erik Wesselius

Europa A/S

Rød Valgallianse forhandler nå boken "Europa AS", som setter fokus på de transnasjonale selskapene, EU og globaliseringen. Boken er på 261 sider og er skrevet av forskergruppen Corporate Europe Observatory. Oversatt til dansk av Enhedslisten.

PRIS: Kr. 200 pr. stk – Bestilles via e-post rv@rv.no

(skriv navn og adresse, så sender vi bok + giro)
RV, Osterhausgate 27, 0183 Oslo, tlf. 22 98 90 50, fax 22 98 90 55

På vei til landsmøte

Av Kristine Nybø

Berit Mortensen 37 år, kommune- og formannskapsrepresentant i Sandnessjøen. Har vært hovedsakelig aktiv i RV siden 1997 da hun flyttet til Sandnessjøen, før det bodde hun i Oslo og jobbet mest med palestinaspørsmål.

Hva er forventningene dine til landsmøtet?

– Jeg har jo visse forventninger til at det skjer endel forandringer, det blir jo bl.a vedtas nytt prinsipp-program og det er jo en ganske stor ting. Vi har ikke hatt møte om pro-

grammet ennå, men det jeg har sett av det ser bra ut. Jeg håper at RV kommer til å ta oppgjør med endel generelle prinsipper på landsmøtet. Jeg merker at det er et problem når RV jobber lokalpolitisk at mange fordommer henger igjen hos folk. Det å få et nytt program som er gjennomarbeida med et språk vanlige mennesker forstår vil være med på å gjøre det enklere for oss i RV lokalt å jobbe ovenfor andre.

Hva er styrker og svakheter ved RV i de siste landsmøteperiodene?

– Det er en svakhet at vi ikke lykkes å markere oss

mer i media og nå ut til folk på den måten. Det er bra at RV har begynt å få inn yngre folk, at RV ikke er et generasjonsfenomen. Det at RV har kjørt fram Aslak gir et signal utad om at vi er i ferd med å fornye oss, det er veldig viktig for å mobilisere yngre folk. Ellers er det også en svakhet ved RV at vi ikke har er mer velstrukturert organisasjon, sentralledet er ikke sterkt. Vi har et bra lokallag, og jeg får mye hjelp til bl.a kommunestyrejobbing der, men utover det er det få ressurspersoner man kan spørre om hjelp.



Frode Bygdnes
Foto: Roger Hardy

De røde som ville disiplinere kommunen...

Da Harstad RV kom med i lokalpolitikken var den dominert av Arbeiderpartiet og Høyre. De to store partiene har nærmest sett på politikken som sin egen leksestue.

Av Roger Hardy

Det var vanskelig å utfordre den oppsatte dagsorden. Det har vært lett å la seg fange av alle de sakene som har ramlet inn med sakskartene. Men målet var fra begynnelsen, i 1969, å sette preg på byens politikk. RV har flere ganger tvunget gjennom sin egen dagsorden, og slik skapt seg et rykte som rabulister. Men de har vært nødt til å ta på seg jobben med å disiplinere politikerne og komiteene.

– I følge reglene så skal møteinnkallingen ut minst en uke før møtet. I Harstad har komiteene vent seg til uvanen med ekstremt korte innkallingsfrister. Det hendte vi fikk innkallingen dagen før. Da vi protesterte, var svaret at når vi først var der – så kunne vi også behandle sakene. Men hvordan kunne vi sikre en god saksbehandling med en dags varsel? Det var jo helt umulig, forteller Kjell E. Pedersen, leder av Harstad RV.

Etter at RV bare reiste seg og gikk etter å ha fått protokollført en anmerkning, så har rutine rundt innkallingene blitt bedre. Det er sjeldent ukeshen overholdes, men det har blitt mye

bedre. Etter siste valg forhandlet Frode Bygdnes frem et teknisk valgsamarbeid med Høyre, som sikret RV to komiteeplasser. Det gjør at partiet kan prege sakene før de kommer opp i kommunestyret.

– Jeg føler at vi til en viss grad har greid å prege både politikken og debatten i Harstad, forteller Frode Bygdnes. Ikke bare i form av PR-messige stunts, men også gjennom et grundig politisk arbeid. Det har gitt oss mange fine nyhetsoppslag, som den gangen vi fikk åpnet økonomidiskusjonene i kommunen.

I mange år var budsjettmøtene lukket for å sikre at ingen lot seg hemme av pressens nærvær. Alle gruppeledere, inkludert RV, var samlet i en arbeidsgruppe, hvor økonomisaker ble diskutert. Etter et møte ble Kjell E. Pedersen spurt hva de hadde diskutert, av en journalist. Kjell ga en kortversjon av møtet og dagen etterpå ble det referert i lokalavisen.

– Ved neste korsvei ble jeg møtt av følgende melding fra gruppelederen i Høyre, Britt Skinstad Nordlund: "Din sviker". Saken ble tatt opp i påfølgende møte og RV ble utelukket. Det førte naturligvis til store oppslag i 1995. Saken ble blant annet referert i radioens Nordnytt. Det gikk ikke lang tid etter presseoppslagene, før møtene ble åpne. Nå er det utrolig å tenke på den motstanden vi møtte hos de andre partiene i denne saken. De ville jo gjerne ha fortsatt med sine lukkede møter, hvor alle kunne tenke kreati-

ve kuttforslag høyt, uten at journalistene hengte seg opp i det, forteller Kjell.

Over tid har RV bygd seg opp et godt rykte i Harstad og Troms. Grundig arbeid og en viss teft for gode saker har gitt partiet troverdighet. Selv tror både Frode og Kjell at det skyldes like mye det utenomparlamentariske arbeidet, som jobben i kommunestyret.

Nå om dagen prøver Harstad RV å løfte opp en tung og komplisert sak. De har gått løs på den omfattende bruken av deltidsstillinger i Harstad kommune. Bruken av deltidsstillinger i kommunen er langt over landsgjennomsnittet. Bare 55 av 333 omsorgsarbeidere har full stilling.

– Det er et eksempel på grov kvinneundertrykking, påstår Kjell E. Pedersen. Slike ting finner en ikke innenfor de mannsdominerte yrkene. For å få størst mulig stillingsbrøk må de deltidsansatte hele tiden være på jakt etter ledige skift. Så småstiller brukes dessuten til å dekke opp helgeskiftene. I følge regelverket skal turnusarbeidene bare jobbe hver tredje helg. Men deltidsansatte kan måtte finne seg i jobbe oftere.

Gjennom presseoppslag blant annet i Klassekampen (2. februar), så har Harstad RV synliggjort et problem innenfor helsesektoren. Fylkesleder i Norsk Helse- og Sosialforbund avdeling Troms, mener at Harstad er en av verstingkommunene – når det gjelder deltidsansatte. Men dette er ikke det eneste området hvor Harstad RV har fått føle at

hjemmekommunen har et stort forbedringspotensiale. I mange år har kommunen bevist kjørt en tøff linje, innenfor helse og sosialpolitikken. Derfor settes det hvert år av penger, som skal dekke opp for ankesaker.

– Harstad har lenge brutt loven med vitende og vilje, fordi de ikke har "råd" til å følge det eksisterende lovverket. De har hatt en veldig restriktiv politikk når det gjelder satsene til livsopphold for sosialklienter, tildeling av hjemmehjelp og støttekontakter. Men etter at vi i RV har kjørt en del slike saker, ser det ut til at Klientutvalget har blitt mildere. Det er nok et prestisjenederlag å bli satt på plass av fylkesmannen, sier Frode Bygdnes.

En av de sakene RV har måttet fronte i byen gjaldt det såkalte botidstillegget for et par år siden. Blant annet "Lehmann-saken", som ble referert i Klassekampen.

Kommunen har et stort antall utleieboliger. I prinsippet er disse boligene gjennomgangsboliger med ei maksimal botid på 3 år, mens leietakeren leter etter et egnet bosted. Men ikke alle greier å finne et like billig boalternativ på det åpne markedet og blir boende utover de 3 årene. Kommunen begynte derfor å sette opp husleien med 10% i året, til den hadde steget med 50%.

– Det er en god del folk, spesielt enslige mødre og arbeidsledige, som har så dårlig økonomi at de ikke klarte å komme seg ut av de kommunale boligene og derfor pådro seg botidstillegget.

Konsekvensene ble dramatiske. Når kommunen økte husleien ble den så høy at leieboerne ikke lenger kunne få bostøtte, fordi husleien lå over den godkjente satsen. Det var en veldig vanskelig sak, hvor vi ikke en gang fikk støtte hos SV – noe vi fikk hos lensmannen. I ettertid så kom det en bestemmelse om at husleiene ikke kan økes oftere enn hvert tredje år. I mellomtiden kan de kun korrigeres for den vanlige prisstigningen, sier Kjell E. Pedersen.

Vanligvis samler Harstad RV mellom fem og åtte personer på medlemsmøtene sine. Der behandles både kommunestyre- og andre RV-saker. Kjell Pedersen føler at de gjør en brukbar jobb og er synlige i lokalpolitikken. Etter mange års jobbing, må de andre partiene ta hensyn til RV. Det er ikke lenger mulig å ture frem som tidligere.

Harstad RV har to kommunestyrerepresentanter. Kjell E. Pedersen og Halvard Jensen ble valgt inn ved siste valg. Da fikk RV 4,1% av stemmene i Harstad, opp fra 2,6%. Bare ordføreren fikk flere slengere enn Frode Bygdnes. Han fikk også flest kumuleringer, i forhold til antall stemmer.

Ved Fylkestingsvalget i 1999 fikk Troms RV 4,3% av stemmene. Der mistet de imidlertid et mandat.



Kjell E. Pedersen
Foto: privat

Nytt i arbeidsprogrammet:

Kapittel 18. Kriminalitet

Globaliseringen har brakt med seg organisert kriminalitet på et nytt og fremmed nivå i Norge. Media og høyrepopulismen fokuserer stadig mer på gjengkriminalitet og etnisitet. Alt kobles opp mot innvandring, tilstedeværelse av mennesker fra andre kulturer og at Norge har blitt et flerkulturelt samfunn. RV avviser et slikt forenklet bilde. Økt kriminalitet fra mafia skyldes først og fremst de økende sosiale skiller mellom det rike Vesten og fattige land og den fattigdom store deler av verdens befolkning lever under. Økt kriminalitet fra gjengmiljøer skyldes en forfeilet integreringspolitikk, et uholdbart oppvekstmiljø for barn og ungdom og de generelle harde levekår i storbyene. Disse forholdene rammer alle og er først og fremst et samfunns- og storbyproblem. Allikevel må utslagene av disse problemene takles for det de er – kriminalitet. RV mener det er riktig å slå hardt ned på organisert kriminalitet og vil oppløse de kriminelle gjengmiljøene. Arbeidsfolk er ikke tjent med at mafia og gjenger gjør livet værre enn det allerede er under kapitalismen.

Kapittel 23. Forsvar og utvid de demokratiske rettighetene

Religions- og livssynsfrihet

Norge har utviklet seg fra å være et land med én foretrukket religion, til å bli et moderne samfunn hvor de fleste religioner og livssyn er representert og akseptert som en del av det norske samfunnet. Norge er i dag et flerkulturelt og flerreligiøst samfunn. RV anser religion for å være både en feil (idealistisk) livsanskuelse og et feilspor for folkelig engasjement. Religion har hovedsakelig blitt brukt av makthavere for å undertrykke folk. Allikevel anerkjenner RV alle innbyggernes rett til å utøve sin religion eller livssyn. Men det er et motsetningsforhold mellom full religionsfrihet og det at én religion skal være statens offentlige religion. RV går derfor inn for å skille Den norske kirke fra staten. Ved et skille bør en del av Kirkens eiendommer forbli i statlig eller kommunal eie.

Staten skal være religiøst og livssynsmessig beskyttende. Det er ikke et spesielt statlig ansvar at tros- og livssynssamfunn skal ha et økonomisk grunnlag for sin virksomhet. De må behandles på lik linje med andre frivillige organisasjoner som søker støtte til sin virksomhet. RV anerkjenner ethvert tros- og livssynssamfunns rett til å etablere seg, men kan ikke

akseptere aktivitet som bryter med norsk lov, slik som f.eks. Likestillingsloven.

RV er imot KRL-faget i grunnskolen. Det må erstattes av et felles fag som tar hensyn til norsk virkelighet med en majoritetsreligion og religions- og livssynsminoriteter. Innen et slikt fag er etablert, må det innføres full fritaksrett. RV vil fjerne den kristne formålsparagrafen i skolen.

RV erkjenner at ved en deling kirke-stat, vil Den norske kirke ha tilslutning av en majoritet av befolkningen. Det må allikevel på en rekke områder være viktig at den delen av den norske befolkningen som står utenfor Den norske kirke ikke blir diskriminert. Det betyr at det må bli reell likestilling når det gjelder tilgang til religiøs og livssynsmessig omsorg ved store ulykker, ved betjening på sykehus, i fengsler og i forsvaret. Kommunene må disponere lokalteter der det er mulig å tilrettelegge for en seremoni tilpasset de ulike tros- og livssynssamfunns behov.

RV mener at Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn, som representerer de fleste tros- og livssynssamfunn i Norge, er en viktig samarbeidspartner ikke bare for Kirke- og Undervisningsdepartementet, men også for Utenriksdepartementet i religiøse spørsmål.

Utdrag fra nytt kapittel om «Skatt og avgifter»

Veipricing?

RV støtter prinsippene i veipricing – at enkelte veistrekninger skal avgiftsbelastes på bestemte tider i døgnet/uka. Hensikten er å bruke avgift som et miljøpolitisk virkemiddel for å få biltrafikken ned og kollektivtrafikken opp.

RV setter imidlertid en forutsetning for veipricing: at kollektivtilbudet er utbygd, at prisen senkes betydelig og at det finnes reelle alternativer til bruk av egen bil før avgiftsbelegging gjennomføres.

Utdrag fra nytt kapittel om «Familiepolitikk»

– Ved samlivsbrudd ønsker RV som hovedregel at begge foreldrene skal ta ansvar for barna ved å følge prinsippet om delt omsorg.

– I de skilsmisssakene der ansvaret for barna må avgjøres ved dom, går RV inn for at hovedprinsippet om delt omsorg fortsatt skal gjelde.

Eller:

– Ved konflikt om omsorgen for barna og det blir en barnefordelingssak, må hver sak vurderes individuelt.

Arbeidsprogrammet - et viktig politisk verktøy?

Landsstyret har nå behandlet ferdig forslagene til revidering av arbeidsprogrammet.

Foran landsmøtet blir det lagt fram en rekke forslag til endringer og redigering samt tre nye kapitler. Med andre ord blir det en del ting å gå gjennom for landsmøtet. Noe av dette vil få mer fokus enn andre deler, for eksempel forslaget om delt omsorg. Opprør viser ellers til den gjennomgangen av programmet som vi presenterte i forrige nummer. Hele programmet og de nye forslagene er også lagt ut på RVs hjemmeside: www.rv.no/org/landsmoete/2001

DELT OMSORG

LS unngikk den store debatten om delt omsorg og legger fram til diskusjon to forslag som står opp i mot hverandre. Det betyr at det legges opp til at landsmøtet må ta stilling. Saken er stadig oppe til diskusjon – på sommerleieren, på kvinnekongressen i Trondheim og nå sist på rv-nettet. Lagene bør også ha en diskusjon på saken, delegatene bør ha det bak seg før de drar på landsmøtet og bestemmer hva som er RV-politikken her.

VEIPRISING

Et annet spørsmål som utfordrer oss på miljøpolitikken er dette med veipricing. Forslaget gir sin prinsipielle tilslutning til veipricing, men reserverer RV i forhold til gjennomføring. Dette mener mange er god politikk for arbeidsfolk, mens "miljø-RV" synes at det er å bøye seg for bilismen. Igjen et spørsmål delegatene bør ha diskutert i laget.

GJENGRIMINALITET

Programmet vårt er veldig bra på kriminalpolitikk, men det fanger ikke opp den nye situasjonen med den spesielle gjengkriminaliteten. Programkomiteen har ment at her må RV tørre å utforme politikk. Det er derfor skrevet et nytt avsnitt om dette som det forventes en del uenigheter på når det blir kjent i partiet.

DEMOKRATISKE RETTIGHETER

Det siste kapitlet i programmet om demokratiske rettig-



Arbeidsprogrammet forsøker å hankses med det flerkulturelle og flerreligiøse Norge.

heter har gått igjennom en betydelig ansiktsløftning. Både redigering og nye ting skal bidra til å gjøre denne delen av programmet mer forståelig og tilgjengelig. Her er det et nytt avsnitt om religion. Dersom dette blir vedtatt, er RV et av de første partiene i landet som har en politikk for religion og livssyn.

MODERNISERING

Det er med andre ord et par forsøk på enkel modernisering av programmet. Men programmet skriker etter en helhetlig modernisering. Det bærer veldig preg av å ha blitt skrevet en gang på 80-tallet med senere påplussinger. Det er tatt tak i noe, men fortsatt er det kapitler og avsnitt som det burde vært jobbet mer med fram mot LM – og det vil

bli gjort. Landsstyret innstiller derfor på at partiet går inn i en to årig moderniseringsprosess for et nytt helhetlig arbeidsprogram. Arbeidet med nytt prinsippprogram i denne perioden har gitt viktige erfaringer som vi kan trekke med oss i et slikt arbeid. Det er vel også slik at det er enklere å trekke med flere folk på et nytt arbeidsprogram. Tross alt er det et politisk verktøy for det daglige arbeidet som mange har nytte av og som gir mange nye folk et godt innblikk i RV sin politikk. Ikke sant?

**Finn Olav Rolijordet,
komiteleder**

NY BOK FRA DE FACTO:

Den nyliberale revolusjonen er boka som gir fagforeningsfolk og alle som kjemper for velferdsstaten nødvendig analyse og kunnskap om de store omleggingene i norsk økonomi fra 1978 til i dag.

Det er historia om hvordan en eventyrlig vekst i landets inntekter samtidig kan føre til offentlig fattigdom, større ulikheter og hundretusener av ny-fattige. Utviklingen fra rettigheter og fellesskap til markedskrefter og profittjag roper etter motmakt fra folkelige organisasjoner. Med denne boka er mye ammunisjon samlet mellom to permer.

PRIS KR. 200

KJØP DEN HOS RV!!

* tlf. 22 98 90 50

* fax. 22 98 90 55

* e-post: rv@rv.no

Peder Martin Lysestøl og Roar Eilertsen

Den nyliberale revolusjonen

Om angrepet på velferdsstaten

Om modernisering av offentlig sektor

RV trenger ammunisjon i kampen mot privatisering og nedbygging av offentlig sektor, samtidig trenger vi også å utvikle politikk for en offentlig sektor for framtida slik vi vil ha den. Hva er en sosialistisk politikk for offentlig sektor? En arbeidsgruppe forbereder debatten på RVs landsmøte.

for arbeidsgruppa:
Sigrid Angen

Modernisering er så mye, i alle fall brukes begrepet om det meste av forandringer som skal skje, eller som et argument for forandring. Det er vanskelig å være mot det moderne. Da er man helst museumsvokter, bakstrevsk, reaksjonær. Når RV skal behandle temaet på sitt neste landsmøte, så er det for å ta ordet tilbake, for å finne et progressivt innhold i moderniseringsbegrepet, for å gi ammunisjon til debatten, for å skolere noe på tema og begreper, som stykkprisfinansiering, bestiller-utførermodeller og andre lite hyggelige ord.

Vi skal også se litt på hva som rører seg i det norske samfunnet akkurat nå. Jørgen Kosmo og resten av regjeringa har lagt opp til et stort moderniseringsprogram for offentlig sektor. Mange som har vært på foredrag og hørt Kosmo snakke, finner det vanskelig å se hva dette egentlig innebærer. Mange ord som brukerorientering, serviceorientering, effektivisering og liknende kan tyde på at det ligger en del konsekvenser bak moderniseringsprosjektet, som blant annet handler om nedleggelse av arbeidsplasser, omstrukturering fra administrasjon til tjenesteyting, sentralisering, og så videre. Regjeringa har valgt seg ut 10 områder som skal være satsingsområder for de neste to åra, og til sammen omhandler dette mye av offentlig sektor og dagens velferdsstat. I moderniseringsprosjektet ligger også andre innstillinger til grunn, som Sandmann-utvalgets innstilling om sjukelønnsordninga og Oppgavefordelingsutvalgets om blant annet fylkeskommunen. Dette er store innstillinger som enda ikke har blitt vedtatt av Stortinget, så her ligger det mye aktuell politikk som vi må ta standpunkt til og se konsekvensene av.

Bak sjølve begrepet om

modernisering ligger tanken om en krise i offentlig sektor, om velferdssvikt. Offentlig sektor er ineffektiv og har et vekstproblem. Offentlig sektor er for stor, og må reduseres. Dette skjer gjerne gjennom privatisering og andre virkemidler. Dermed blir ikke veksten offentlig lengre, og problemet er løst... Offentlig sektor produserer ikke mange nok tjenester billig nok eller hurtig nok. Men effektivitetskriteriene hentes fra det private næringslivet, som har enkle mål på effektivitet: penger og profitt. At offentlig sektor produserer mjuke tjenester som omsorg, som vanskelig lar seg måle i penger, er ikke så nøye.

Når det gjelder virkemidlene for moderniseringen, så er de mange og til dels forskjellige. Det handler om brukerorientering, desentralisering av ansvar og konkurranseutsetting. Når det gjelder konkurranseutsetting, så har vi valgt å legge hovedvekt på stykkprisfinansiering, bestiller-utførermodeller og den tredje sektor. Stykkprisfinansiering og bestiller-utførermodeller er begreper som er sentrale i den offentlige debatten i dag, og alle de andre partiene har stykkpris og bestiller-utfører som mantra og løsning på det meste, både kvalitet, effektivitet, sykehuskøer, kvaliteten på

undervisninga i skolen og så videre og så videre. Den tredje sektoren, altså de frivillige organisasjonenes rolle, kan ses på som en måte å snikprivatisere offentlig ansvar på.

Den spennende biten handler om hva vi vil ha. Hva er vårt alternativ, hva er en moderne offentlig sektor for oss i RV? Det er ingen motsetning mellom brukerperspektivet på offentlige tjenester og offentlig styring. Frihet uten marked er mulig, både for brukere og ansatte. Vi vil ha en allianse mellom brukere og ansatte, og vi vil ha en offentlig sektor som lar kreativitet blomstre, som ikke drukner folk i kontroll. Frihet gjennom marked handler om "fritt valg" som forbrukere, kunder, klienter. Dette er ingen reell innflytelse eller makt. Hvordan kan vi skape det? Vi forsøker å si noe om det såkalte "frie valget" og vårt alternativ til det. Vi går nærmere inn på en del områder, og har en visjon for en sosialistisk skole, og for en sosialistisk boligpolitikk, for informasjonsteknologiens muligheter, for å nevne noe.

...og vi har ei smørbrødlister med vedtaksforslag som kan bli aktuell RV-politikk for tida som kommer. Så kan dere velge sjøl. For vi er moderne, vi!

Kraftnytt

Hafslund selger

Hafslund har rett før årsskiftet inngått avtale om salg av sine aksjer (9,53%) i Tussa Kraft. Det er Tussa Kraft AS selv som har kjøpt aksjeposten for 136,44 mill. kroner. Hafslund har også solgt Haram Energi til Vestnes Energi AS. Vestnes Energi overtar alle aksjene (100%) i Haram Energi AS og det ansvarlige lånet (NOK 51,3 mill.) som ligger i selskapet til en pris på totalt NOK 107,5 mill.

El-nett gir overskudd

Overføring av elektrisitet har blitt god butikk. Statnett og de andre nettselskapene økte overskuddet med 45%. Omsetningen var i fjor på 13 milliarder og ga 3,1 milliard i overskudd. De som venter på at strømregningen skal bli mindre, venter nok forgjeves. NVE har ingen planer om å endre på rammevilkårene. Kravet om avkastningen på nettselskapene vil ligge fast.

Strømbrudd 1

I romjula gikk strømmen på Trysilfjellet. Det ble rett og slett for mange boblebad, el-griller og drinkmikserer som skulle brukes samtidig. Ordføreren synes ikke dette var noe særlig og krever tiltak. RV foreslår i det nye arbeidsprogrammet at slike hyttefelt skal pålegges å bruke alternative energikilder.

Strømbrudd 2

I januar har strømmen gått i deler av California. Rimelig dumt når du for eksempel driver en databedrift. Baby Bush har måttet ta tak i saken og gi en del pålegg om salg av strøm til California. Deprivatisering av kraftselskapene skal ikke være vurdert.... Nyttig lesestoff om denne saken finnes på Tron Øgrim sine nettsider www.dinside.no/steinen.

Kraftmilliardene skal yngle

I 2000 solgte norske kommuner og fylkeskommuner energiverk for rundt 16 milliarder kroner som i stor grad skal settes ut til forvaltning hos profesjonelle forvaltere. Energiverksfond er derfor i ferd med å bli et nytt forretningsområde for finansnæringen. Flere av kommunene plasserer 60% av kraftpengene i obligasjoner og 40% i aksjer, samme som i oljefondet. En av kommunene, Larvik, vil sitte igjen med 1,4 milliarder kroner etter å ha solgt det lokale energiverket og sin andel i Vestfold Kraft.

– Vi er nå inne i en anbudsrunde med profesjonelle forvaltere, sier rådgiver Paul Hellenes i Larvik kommune til Aftenposten. Larvik budsjetterer med en realavkastning på 6% årlig, noe som betyr i overkant av 80 millioner nye kroner på kommunebudsjettene hvert år fremover. – Dette er betydelige inntekter for kommunen, sier Hellenes.

– Dette er penger som kommunen mister i overføringer i framtida tror vi i RV.

Debatt om delt omsorg

Delt omsorg som hovedprinsipp i barnefordelingssaker tegner til å bli en av de viktige debattene på landsmøtet. Opprør bringer her et utplukk av de innleggene som har vært på RVs diskusjonsliste på internett (med godkjenning fra debattantene).

ELISABETH KVALHEIM, BERGEN RV

– Jeg synes at det er viktig å få poengtert at debatten i praksis ikke dreier seg om hva vi som parti ønsker som ideal eller hva vi skulle ønske at skjer med omsorgen for barn når mor og far skiller seg. Dette dreier seg om hva som skal være hovedprinsippet i barnefordelingssaker. Om hva som skal skje når mor og far er så grunnleggende uenige at de ikke finner frem til en løsning sammen og saken havner i rettssystemet. Hvilket altså bare gjelder i 1 av 10 skilsmisser i Norge.

– Jeg synes videre at det blir meningsløst å diskutere delt omsorg uten at problemstillingen vedrørende boavstanden mellom mor og far er en sentral del av debatten. Delt omsorg når mor bor i Oslo og med far bosatt i Tromsø? Å bytte skole annenhver uke kan umulig være til barnets beste. Da står man dessverre bare igjen med at en domstol må pålegge foreldre til å bo innenfor et visst geografisk område. Og så lenge menn har bedre betalte jobber og i større grad er fast ansatt på heltid, vil ikke dette være altavgjørende når en dommer skal sette et kryss på norgeskartet?! Skal bosted lovreguleres, så har det et helt klart kjønnsperspektiv som vi må gjenkjenne når vi diskuterer delt omsorg.

TRINE NYLEHN, SOGN OG FJORDANE RV:

– Jeg mener helt klart at barn skal bo ETT sted. De må slippe å leve et liv som går ut på å fordele seg selv likt mellom sine foreldre. De må få lov til å leve ETT liv. Og de må få lov til å leve SITT liv. Delt omsorg krever STOR grad av samarbeid og egner seg i alle



Foto: Eivind Reiersen

fall ikke for de som har havnet i rettsapparatet med sitt samarbeidsproblem. Jeg mener til og med at barn skal bo hos mor. Kvinner har en kompetanse på å ta vare på andre mennesker, i århundrer har denne type kunnskap ikke bare blitt overlevert fra mor til datter, men det er og slik at de går TO minutter fra kvinner møter hverandre første gang til temaet er mellommenneskelige forhold. Mens menn har EN kamerat som de kan snakke om disse tingene med...og det er vanligvis kona...okay, have mercy, jeg setter det hele litt på spissen, men, jeg mener det er noe her.

MASS SOLDAL LUND, RV I SKEDSMO OG AKERSHUS

– Vi kan ikke både mene at menn skal bli bedre omsorgspersoner og samtidig at kvinner skal ha en forrang til å oppdra barn. Enten må vi mene at menn har det samme potensialet til å bli omsorgsperson som kvinner, eller så må vi mene at kvinner av en eller annen grunn er bedre omsorgspersoner og godta at barneoppdragelse er kvinnens oppgave. Jeg mener det første. Uten det standpunktet er

det umulig for meg å være radikal mann.

JAN GATEVOLD, PORSGRUNN RV

– Greit å sette ting litt på spissen. Det vil jeg gjøre også. Det er ikke umulig at likestillingas manglende framskritt i omsorgsspørsmålet skyldes altfor mange kvinners syn på sin egen fortreffelige omsorgsballast. En gammeldags og fordomsfull holdning til hva menn klarer å snakke om med sine arbeidskamerater bidrar vel heller ikke til å få omvendt de som enda ikke har skjønnet hvor stor verdi det har å ha omsorg for barn.

– Trine, du har mye rett i det at barn ikke skal leve et ufrivillig nomadeliv. Men her må alle parter komme til ordning som best de kan. Trur ikke det er noe vits i å programfeste hva som er rett eller galt i omsorgsspørsmålet. Sjel bor jeg heldigvis fortsatt med moren til mine barn og vi deler omsorgen 50/50 (reduert arbeidstid). Skulle det være en lov som hindret meg i det ved samlivsbrudd da vet jeg neimen ikke hva jeg skulle gjort. Du må forstå at flere menn enn du tydeligvis aner har greid å forstå sitt eget fø-

lelsesliv hva angår omsorg for barn.

– Instinktene har nok ikke fått særlig god næring under oppveksten hjemme hos mor, men det er vel ikke mannens skyld. Til tross for det så går det an å endres ved å komme sammen med en kvinne som stiller krav og har tru på en, samt at noen av vårs kanskje til og med klarer å tenke sjæl.

TURID KJERNLIE, OSLO RV

– Jeg mener at målet i dag bør være at flere foreldre velger delt omsorg for barna ved et samlivsbrudd, men at det er å begynne i feil ende å lovfeste prinsippet om delt omsorg. Skal delt omsorg være til det beste for barna (og "barnas beste" regner jeg med er viktig for alle uansett hva de mener om delt omsorg) kreves det mye samarbeid, mye overlapping og mye vilje til å kunne snakke sammen og her tror jeg de som må gå rettens vei for å få en løsning har et dårlig utgangspunkt.

– Istedenfor å tvinge gjennom delt omsorg hos de som ikke klarer å bli enige seg imellom burde vi heller starte med å se på hvilke forhold som gjør at ikke flere frivillig deler omsorgen for barna. Et eksempel: Et eksempel: I praksis velger mange delt omsorg etter skilsmisse – men på papiret har de hovedansvaret for et barn hver for at begge skal få skatteklasse 2 og dobbel barnetrygd. Et krav burde f.eks. være at begge får skatteklasse 2 og dobbel barnetrygd hvis de velger delt omsorg – de færreste blir rikere av å skilles.

– Og fremdeles er det vel litt sånn at han er en strålende far som frivillig tar hovedansvaret for barna annenhver uke, mens hun – hva slags mor er det som frivillig gir avkall på barna annenhver uke?! Og praksisen og valgene som blir gjort mens alt fremdeles er rosenrødt og skilsmissen langt unna har vel også sitt å si om hvordan delingen av omsorgen for barna blir:

■ 45% av alle damer jobber deltid – 10% av menn

■ 14% menn jobber mer enn 45 timer uke

■ 51% av menn bruker mindre enn 5 timer på husarbeid i uka – 87% av damer bruker mer enn 5 timer i uka på det samme husarbeidet

(talla er fra 1998)

Forslag til arbeidsprogrammet:

Debatten om delt omsorg kan ikke ta utgangspunkt i bare for eller imot, uten nærmere forklaring. De to forslagene i landsmøtepapirene er for korte til å danne utgangspunkt for en god debatt. I stedet vil jeg foreslå følgende formulering til arbeidsprogrammet.

Line Schou, Oslo Sentrum RV

Ny tekst:

RV mener oppdragelse og omsorg for barn er både kvinners og menns ansvar, og vil legge til rette for at dette ansvaret deles mellom foreldrene, enten de lever sammen eller ikke. Der foreldrene sjøl blir enige om det, kan en ordning med delt omsorg (dvs delt bosted for barnet) etter samlivsbrudd være gunstig. RV vil gjøre det økonomisk mulig for flere å velge denne løsningen, ved at foreldre med halv omsorg får fulle eneforsørger-rettigheter (som f.eks betyr en ekstra barnetrygd).

Men RV er imot at delt omsorg skal bli hovedprinsippet i barneloven, slik at domstolene pålegger foreldre i konflikt denne løsningen. Delt omsorg krever en stor grad av samarbeid, og at foreldrene bor nær hverandre. Denne løsningen kan derfor ikke påtvinges.

En allmen regel om tvunget delt omsorg vil også kunne få katastrofale konsekvenser for de kvinnene som vil bryte ut av mishandlingsforhold. Makt og ressurser er ulikt fordelt mellom kvinner og menn, og slik rettssystemet fungerer i forhold til mishandlingsaker, er det grunn til å frykte at kvinner ikke vil nå fram med rettmessige krav om eneomsorg for barna.

RV er også imot flytterestriksjoner, der en av foreldrene nektes å flytte ut av kommunen for å ivareta den andres samværsrett. Sjel om det er gunstig at foreldrene bor nær hverandre, fins det mange legitime grunner til å flytte etter et samlivsbrudd. Mange steder i distriktene fins det for eksempel få jobb- og utdanningsmuligheter for kvinner.

Men RV vil ikke at økonomien skal føre til begrensninger i samvær med den av foreldrene barnet ikke bor sammen med til daglig. Staten bør derfor dekke reiseutgifter i forbindelse med samvær.

Der foreldrene ikke blir enige om barnefordeling etter samlivsbrudd, skal domstolene gi hovedomsorgen til den av foreldre som er best skikket. Dersom ikke særlige grunner taler mot det, skal den andre få samværsrett. (Slike særlige grunner er sjølsagt mishandling, misbruk, rusproblemer eller annet som gjør vedkommende uegnet til å ta ansvar for barn.)

I et samfunn med mer kollektive boformer og kortere arbeidsdager vil mange av disse problemene falle bort. Foreldre vil kunne bo i samme bygård/grendehus også etter samlivsbrudd, og barna vil kunne ha dem begge i nærheten, i tillegg til et større kollektiv av voksne å forholde seg til. Når ikke kjernefamilien er opphøyd til det fremste ideal slik den er i dag, vil sannsynligvis også et samlivsbrudd bli mindre dramatisk, både for voksne og barn.

meld deg på RVs nettlister: finno@rv.no

Rasismen dreper!

av Stig Berntsen

Så har det skjedd det som antirasistiske miljøer i årevis har advart mot. Nazienes drap på 15-årige Benjamin Hermansen har sendt sjokkbølger gjennom landet. De siste dagene har vi sett hvordan media, politikere og politi slåss om kapp om å være mest sjokkert over at dette kunne skje i "det norske hus".

Det er for jævlig at det skal måtte ligge igjen lik i gatene før øverigheta reagerer. At

det er et stort voldspotensial i det norske nazimiljøet imidlertid har aldri vært noen hemmelighet. Mangel på spalteplass gjør at jeg ikke kan gi noen oversikt over alle voldsepisodene her, men i løpet av seinere åra har en liten gruppe nazister i Oslo stått bak en rekke drapforsøk i form av skyteepisoder, knivstikking og kasting av brannbomber. Bare flaks har gjort at ikke flere liv har gått tapt.

Politiet har imidlertid alltid gjort sitt beste for å bagatelisere nazistene, og skjult at det har dreid seg om rasistisk motivert vold. De har, sammen med forskere som Katrine Fangen og Tore Bjørge, fremstilt antirasister og nazister som to gjenger som gjensidig gir næring til hverandre.

Når dobbeltdrapsmannen Johnny Olsen skjøt mot antirasister på "Stedet" utalte politiet at nazistene "kun var farlig for personer i helt spesielle miljøer". Denne tankegangen har forplanta seg hos politikere og media som har gjort flittig bruk av det trendy begrepet "gjengvold". Det har resultert i at nazistene uhindra har kunnet forskanse seg i full mundur på bøler. Når det har vært tillyst antirasistiske demonstrasjoner har bydelspolitikere bedt "aktive antirasister" om å holde seg borte for "ikke å provosere". Politiet har på sin side bedt antirasister om ikke å dele ut løpesedler mot rasisme på Bøler med begrunnelsen at det vil bli oppfatta som en provokasjon av nazistene. På den måten har den antirasistiske bevegelsen blitt kriminalisert mens nazistene har fått bygge seg opp. Sånn har de fått økt sjøltillit og det synlige resultatet er økt vold mot innvandrere, antirasister og andre som ikke måtte passe inn i nazzenes forkvakla menneskesyn.

Den nazistiske volden kan imidlertid ikke sees på som et isolert fenomen. Det er mange som er medansvarlige. Når imamene blir gjort ansvarlig for at noen innvandrere er kriminelle, når media bruker halve avisa på å hause opp "innvandrervolden og når politiet inndeler kriminalstatistikken etter etnisk opprinnelse på gjerningskvinnene (eller som oftets mennene) bidrar det til å legitimere vold mot mennesker med innvandrerbakgrunn.

Kommunister er sjølsagt de første til å beklage at undertrykte mennesker bruker tida til å slåss mot hverandre, men vi nekter å sammenlikne det med den rasistiskmotiverte volden nazistene står for. Som revolusjonære har vi et særegent ansvar for å synliggjøre hele det rasistiske monsteret. Vi må bekjempe den rasistiske flyktningepolitikken, støtte dagskrava til innvandrerne og stoppe nazistene både ved massemobiliseringer og militante aksjoner. Om ikke lenge vil media og alle samfunnstoppene ha glemt alle honnørorda om viktigheten av antirasistisk kamp (vi trenger ikke pamper som drar på studietur til Tyskland!). Da er det opp til oss å gjøre det eneste som nytter: å mobilisere vanlige folk til kamp mot alle former for rasisme.



Foto: Geir Holst

Fra venstre: Lars Akerhaug, Wenche Andresen og Eivind Reiersen

Sosialisme i valgkampen?

Av Lars Akerhaug og Geir Christensen

Akershus brukte helga 3.-4. februar på å starte valgplanleggingen. Pål Steigan åpnet seminaret med en innledning der han kritiserte en del trekk i diskusjonen rundt prinsippprogrammet og sosialismen. Han mente vår sosialismedebatt blir litt "Life of Brian"-aktig, der alle bruker tid på å kritisere hverandre framfor å slåss mot kapitalismen. Steigan utfordret RV til å lansere en visjon om hvordan vi skal skape framtidens sosialisme i Norge, og å finne svar på hva vi villé gjøre "de første hundre dagene" etter en maktovertning. Sentralt i hva Steigan tok opp var spørsmålet om i hvor stor grad vi skal la markedet fortsette inn i sosialismen, og hvordan vi best kan styre økonomien og politikken i et sosialistisk samfunn.

BOLIGPOLITIKK SOM KAMP MOT MARKEDSLIBERALIS- MEN OG SOM SOSIALISME- VISJON

Akershus sitt spesialtema i valgkampen blir boligpolitikk og presskommuner. RV ønsker å lovfeste kommunenes plikt til å skaffe innbyggerne boliger til levelige priser. Pris på 3-roms leilighet (70m²) bør være omkring 200.000 i innskudd og 2.000 i husleie (husbanklån og kommunale avgifter). I kommuner som ikke klarer å skaffe folk bolig etter disse kravene, gjennomføres total ansettelses- og etableringsstopp. Det er ingen mening i å etablere arbeidsplasser på steder der det er vanskelig for folk å skaffe seg bolig.

Dersom noen synes priskravet er en utopi, er dette faktisk framskrevne priser fra 1970-tallet i Oslo den gangen stat, kommune og boligbyggelag for en stor del styrte boligbyggingen. Når f.eks. Gjelsten nå går inn i eiendomsmarkedet og erklærer at han forventer 40% fortjeneste årlig på investert kapital, blir

selvfølgelig slike priser umulige. Skal vi gjenskape 70-tallets boligpriser, må brukerne ta makta fra markedet. Denne debatten er å starte en sosialismedebatt med folk ut fra et hverdagsperspektiv.

Hvordan kan vi skape gode bomiljøer der reisestress reduseres og nødvendige tilbud finnes i nærmiljøet osv? Hvordan kan beboerne få muligheter til å planlegge gjennom demokratiske beslutninger? Kan vi få til en sosialismedebatt som engasjerer mange, og som ikke ekskluderer folk uten historie mellomom?

DEBATTRENING FOR Å UTVIKLE POLITIKK

I gruppearbeidene prøvde vi å lage debattsituasjoner. Deltakerne skrev 2 minutters åpningsinnlegg og "møtte" en ukjent politisk motstander i paneldebatt e.l. Å jobbe slik skjerper oss i forhold til vår argumentasjon. Vi la mye omtanke i hvordan slik trening kunne gjøres trygg. Ungdomsgruppa gikk løs på rasismespørsmålet, og brukte tid på å samle argumenter for RVs politikk om gjengriminalitet og forebyggende tiltak. Det var flott å oppleve hvor mye politikk helt politisk ferske 16-17-åringer kunne få utviklet på få timer.

Tonen på kurset var gjennomgående optimistisk. I en situasjon hvor mange er på vandring har vi kjempestore muligheter. Det er opp til oss å utvikle politikk og organisasjon til å utnytte dem.

NOMINASJONER

Helgemøtet ble avsluttet med nominasjoner til Stortingsvalget. På 1. plass står Eivind Reiersen fra Nesodden. Han har 10 års erfaring fra kommunestyrearbeid på Nesodden, og lang erfaring som tilitsvalgt i grafisk og politisk arbeid i 30 år. Eivind jobber for tiden på RV-kontoret.

På de neste plassene følger Wenche Andresen fra Nittedal, Lars Akerhaug fra Bærum, Romy Rohmann fra Oppegård og Mass Soldal Lund fra Skedsmo.



FRPS FRAMGANG: HVA SKJEDDE MED FOLKET?

Magnus E. Marsdal:
Vidar Kleppes kulturelle kraft

Knut Nærum:
Med folket! Mot høyre!

Trond Nordby:
Populismen

Øyvind Østerud:
Demokratiets rystelser

Lars Julin:
Velgere i fri flyt

Jon Øystein Flink:
Sokrates har en baufil

Kjersti Ericsson:
Kvinnenes usynlige bur

Veslemøy Lode:
Narrespeil kan knuses

Nytt, sosialistisk tidsskrift:
Årsabonnement kroner 100
(150 for institusjoner).

986 96 916 (Håkon Kolmannskog)
demo-bladstyret@egroups.com
<http://home.no.net/rodfront/>

demo
- for sosialistisk folkestyre

Göteborg-

aksjonen 15.-16. juni

Til Göteborg i juni - Full mobilisering mot EU!

Landsstyret i RV gikk på sitt møte i januar inn for at RV skulle kaste seg for fullt inn i mobiliseringa til motdemonstrasjonene mot EU-toppmøtet i Göteborg i juni 2001.

Toppmøtet i Göteborg finner sted i det området av Europa hvor den organiserte EU-motstanden er sterkst, og har klarrest brodd mot EU. Det burde derfor ligge til rette for at demonstrasjonene mot møtet blir både kraftfulle og kommer med klare meldinger til EU-sjefene; hvis Nei-bevegelsene i Norden kjenner sin besøkelsestid og klarer å sette sitt preg på mønstrengene! Dermed kan Göteborg 2001 bety et skyv framover for EU-kampen. Den felles aksjonen med EU-motstandere i andre land vil da kunne bli en inspirasjon til den viktigste kampen mot EU; det seige massearbeidet i by og grend, og på et utall arenaer, i de enkelte landa framover. For oss her i Norge kan det bli en bra opptakt til valgkampen, til å gjøre det vanskelig for Stoltenberg, Pettersen og Hagen å skyve denne saka unna til etter at valget er over.

Men et slikt ekstra puff i ryggen for EU-motstanden vil ikke komme automatisk. Vi har allerede sett at utfallet av de ulike motmøte-demonstrasjonene kan variere mye. For noen er det blitt nærmest en "mote" å dra rundt på slike mønstrenger mot de ulike foraene hvor toppene fra kapitalens organisasjoner samler seg. RV tror ikke at dette er spydspissen for revolusjonen; hvis et møte blir stanset eller en bankettsal erobret, så går storkapitalen ned i "knestående". Men vi ser på dem som anledninger til å synliggjøre hva slags folkefiendtlig politikk disse organisasjonene står for og gi inspirasjon til aktivistene til arbeidet etterpå. Derfor er det avgjørende at motmarkeringene virkelig blir

folkelige mønstrenger, ikke bare samlinger av militante "fortropper" som valfarter fra det ene møtet til det andre og kommer i slagsmål med politiet. Dvs masseorganisasjonene i regionene de finner sted må mobiliseres. Forskjellene på Seattle og Praha finner vi mye her.

Det politiske innholdet i mønstrengene er sjølsagt det som til sjuende og sist teller. Her ser vi også forskjellene mellom Seattle og Nice. I Seattle var budskapet i hovedsak nei til hele det prosjektet WTO der skulle få på skinnene. Krav om å stoppe prosessen og utrede konsekvensene var minimumskravet. I Nice var det store flertallet av demonstrantene (som var den faglige seksjonen) ikke i mot sjølve EU-prosessen, men stilte krav om å få inn sosiale kriterier i chartret som skulle vedtas. Dvs. i hovedsak krav om reformer av EU. Svært få gikk i mot hele EU-prosjektet eller gikk inn for utmeldinger av EU.

I Göteborg må vi bruke styrken i Nei-bevegelsen i Norden til å snu på dette. Sørge for at mønstrengene blir prega av klare paroler mot sjølve Unionen og krav om utmeldinger og at sosiale krav og miljøkrav blir kobla til en alternativ samfunnsorganisering enn det EU står for.

Men dette står det allerede strid rundt. Det er splittelse i den svenske "Göteborg-bevegelsen". Noen knytter an til den EU-motstanden i Sentral- og Sør Europa som i stor grad er mer reformistisk og nøyer seg med å kreve forbedringer av EU. Her finner vi noen av drivkreftene bak de såkalte Euomarches (hvor bl.a. Attac er med) og de svenske Syndikalistene, samt andre organisasjoner med et "ikke-standpunkt" til sjølve EU-systemet. Internasjonale Sosialister (IS) i Norge er med her. De er i mot at paroler som Sverige ut av EU og Nei til Euro skal med i

grunnlaget og har dannet en egen aksjon "Gothenburg Action 2001 - GBG 2001" som skal ha sin demonstrasjon lørdag 16.juni under hovedparola "For et annet Europa".

Den klare Nei til EU-fronten mobiliserer først og fremst til demonstrasjon fredag 15. juni under paroler som Nei til Unionen, Nei til Euro og Sverige ut av EU. Kjernen i denne mønstrengen er Nei-organisasjonene i Sverige (inkludert de politiske partiene som er mot EU) gjennom "Nettverk Göteborg 2001". Nei-bevegelsene i Norge, Danmark og Finland har slutta seg til denne.

Her i Norge er Nei-bevegelsen mye sterkere konsolidert, både politisk og organisatorisk, enn i vårt naboland. Men allikevel prøver krefter seg her også på å bruke Göteborg 2001 til å utvanne Nei-et og bygge opp en plattform for en EU-reformistisk bevegelse. Internasjonale Sosialister (IS) prøvde før jul å stable på beina en aksjonsledelse knytta til GBG 2001-mønstrenga og med seg sjøl som sentral aktør (etter "Praha-komite-modellen"). Dette kullseilte ved at Nei til EU/UMEU markerte at de allerede var i gang med organiseringa av mobiliseringa fra Norge, hvor Nei-grunnlag sto sentralt. Og ved at RV og andre som jobber innenfor NTEU markerte at de fant det naturlig å jobbe innenfor dette nettverket. Natur og Ungdom har seinere også kommet ut og sagt at de vil mobilisere i samarbeid med dette initiativet, i tillegg til at fagbevegelsen i Oslo har gjort det samme.

Detaljene i mobiliseringsnettverket her i Norge er ennå ikke helt spikra. Men "merkestanga" bæres av NTEU/UMEU, miljøbevegelsen og div. fagorganisasjoner. Så kan alle organisasjoner som vil, inkludert partier, slutte seg til.

Fylkesorganisasjonene til NTEU i Østlandsområdet er også allerede i god gang med å organisere transport og overnattingsopplegget. Det er allerede tatt initiativ til en egen ungdomskonferanse i Oslo i mars, fra de politiske organisasjonene som er mot EU. Det vil sannsynligvis også bli danna en egen "ungdomskomite" med utgangspunkt i det samme miljøet.

30.januar ble det satt ned et sentralt "Göteborg 2001-nettverk" etter denne modellen i Oslo. RVere land og strand rundt oppfordres til å være med å lage tilsvarende lokale nettverk!

Hver organisasjon vil så sjølsagt ha sin egen ledelse og sjølstendighet til å ta egne initiativer. Eks så vil RV lage egne løpesedler og evt annet materiale som vi vil spre i Göteborg. RV vil også samarbeide med andre revolusjonære partier/organisasjoner i Norden og Europa for å styrke den progressive Nei-fronten i forhold til den reformistiske EU-motstanden.

Sjø om hovedmålsettinga må bli å gjøre Nei-markeringene 15. juni størst mulig, så har vi i diskusjonene som har gått til nå også ment at Nei-fronten også må være med og "konkurrere" om lørdags-profilen. Dvs. prege byen med klare Nei-plakater og materiale for slik å "omringe" reformistene (og også EU-federalistene som sikkert vil være der med sin Ja-propaganda). Her står både Nei til EU og Folkebevegelsen i Danmark på denne linja. De har derfor også slutta seg til demonstrasjonen på lørdag. Disse organisasjonene vil diskutere med Nej till EU og Folkørørelsen mot EU i Sverige for å bli enige om en taktikk for dette.

Et forhold som sikkert får innvirkning på Göteborg-prosessen er dannelsen av Attac i Sverige (allerede gjort), Danmark (i februar) og Norge (i

mars). RVs leder har, sammen med nåværende og forrige NTEU-ledere gått ut og markert at en Attac-avdeling i Norge må ta et Nei-standpunkt til EU. Som dere ser i Klassekampen og andre fora, er det en livlig debatt om hva slags plattform et norsk Attac skal ende på. Men uansett hva det måtte bli til, så rokker ikke det ved RVs og resten av Nei-bevegelsen i Norge sin linje for Göteborg-mobiliseringen!

Arnliot Ask,
medlem av internasjonalt utvalg i RV

Aksjonskomiteen

"Göteborgaksjonen 2001" ble dannet på et møte i Oslo 31. januar, på initiativ fra NTEU, UMEU, miljøorganisasjoner, en rekke fagforbund med flere. Det ble valgt en felles arbeidskomitee med representanter fra fagbevegelsen og organisasjonene, men ikke partier. Partier kan imidlertid slutte seg til. Det ventes at det blir stiftet tilsvarende komiteer rundt om i landet.

Plattformen for aksjonen er bygd på et klart nei til EU. De konkrete hovedparolene for aksjonen er:

- EURO – en trussel mot velferd og sysselsetting
- Ja til folkestyre – nei til union
- Internasjonal solidaritet – nasjonal suverenitet
- Nei til EU-hæren
- Frihandel forurenser
- Nei til patent på liv.

Organisasjoner som tilslutter seg kan fokusere på sine enkeltsaker og formulere egne paroler innenfor plattformen.

RV og kampen mot EU

En av sakene på landsmøtet er å revidere det nåværende arbeidsprogrammet, et dokument som bl.a. slår fast RV sin linje i kampen mot EU. Men det er forskjellige syn i partiet på hvordan denne kampen skal føres. Opprør har forsøkt å undersøke hvor dypt det er reell uenighet.

Før landsstyremøtet forelå det et nytt forslag til EU-punkt, skrevet av Kristine Mollø-Christensen. I tillegg hadde Bjarke Friberg kommet med en rekke endringsforslag, men bare ett av dem ble vedtatt. Hva lå bak den enkeltes stemmegiving, og hva mener personer med bakgrunn i Nei til EU?

TO ULIKE GRØFTER

Bjarke Friberg er internasjonalt ansvarlig i RV.

– Mitt syn er at det finnes to ulike grøfter for EU-kampen, og at RV må unngå dem begge gjennom en klar egenprofil. Den ene grøften er å bare gjøre EU til et klassespørsmål der EU-medlemskap er underordnet det å spre antikapitalistiske argumenter og bygge det revolusjonære partiet. Dette synet mener jeg finnes hos Internasjonale Sosialister. Den andre grøften er å bare gjøre EU til et nasjonalt spørsmål, der sosialister og revolusjonære bevisst må underordne seg en mer borgerlig argumentasjon. Denne nesten selvutslettende tendensen mener jeg finnes blant annet hos AKP.

– Opp mot dette må RV slå fast at EU-medlemskap er et avgjørende spørsmål for alle sosialister. En følge av IS sitt syn er for eksempel at ATTAC ikke bør si klart nei til EU, men nøye seg med å gå mot EUs nyliberale politikk. For meg er det naturlig at en konsekvent kapitalismekritikk også må gå hardt mot EU som system og ikke undervurdere EU som en drivkraft i den globale kapitalismen.

– Omvendt mener jeg AKP undervurderer behovet for å stå åpent frem som sosialister og anti-kapitalister også i EU-sammenheng. RV er for sjølråderett i betydningen at det er folk i Norge som skal styre politikken her til lands, men vi er ikke for en hvilken som helst politikk. Det kommer en dag etter folkeavstemningen, og da må vi ha et bud på politikken vi vil skal føres i et uavhengig Norge. Jeg

mener vi kan lære av Scottish Socialist Party som kjører frem parolen om et "uavhengig og sosialistisk Skottland". Da vet folk hvor de har partiet og skjønner at det trengs også etter at Skottland en gang har revet seg løs.

– RV sin rolle er altså verken rein partimarkering eller å være selvutslettende som vi har tendens til i dag. Konkret mener jeg det er opplagt at vi fremdeles må jobbe lojalt i Nei til EU, og bidra til at denne organisasjonen spiller en fremskutt rolle i EU-kampen. Samtidig har vi en særegen oppgave i å kople sammen kapitalismekritikken med EU-motstanden. Det er greit at Nei til EU har en plattform omtrent som i dag, men for RV som parti er det våres oppgave å si at EU er en del av noe større – nemlig den kapitalistiske globaliseringen.

– Ellers risikerer vi at Reiufl Steen og andre på ja-siden vil profilere seg mye sterkere på et "radikalt ja" og slå til lyd for at EU må bli et redskap mot den globale kapitalismen. Vi kan ende opp i en situasjon der RV står frem som et litt mer ytterliggående vedheng til Senterpartiet, mens radikale globaliseringsmotstandere må gå til venstresiden i Arbeiderpartiet for å finne noen som snakker om det de er opp-tatt av. I en folkeavstemning er det kanskje bare noen få prosent av stemmene det står om, og da kan RVs rolle bli avgjørende.

– Endelig har RV en rekke særegne oppgaver på internasjonalt plan. Akkurat som Nei til EU må vi fortsette i TEAM-samarbeidet mellom de ulike nei-organisasjonene i Europa. Men vi må også pleie kontaktene med sosialister og revolusjonære partier i andre land, for å bidra til en mer samordnet kamp over grensene. Arbeidsprogrammet må slå fast dette helt klart, og også si at RV må vinne andre på den europeiske venstresiden for våres syn om at EU skal oppløses.

FEIL RETNING

Asgeir Bell er medlem av arbeidsutvalget og støttet forslaget til Kristine Mollø-Christensen.

– Til arbeidsprogrammet er det kommet nytt forslag til kappittel om kampen mot EU og EU-medlemskap, skrevet av Kristine Mollø-Christensen. Landsstyret slutta seg til forslaget. Det er mulig forslaget kan bli bedre på enkelte formuleringer. Det er et programpunkt som bør være bra med tanke på



Parole under euomarsjen mot EU i Amsterdam 1997: «Arbeidsløse i alle land – foren dere».

at vi står overfor nye forsøk på å melde Norge inn i EU.

– Bjarke Friberg sine tillegg og endringer ble ikke innstilt med unntak av en setning i hans punkt 2. (Som lyder slik: "Men RV har også en selvstendig rolle som et revolusjonært sosialistisk parti. RV vil bekjempe at EU-motstanden blir tatt til inntekt for rasisme og nasjonalsjåvinisme".) Sjøl gikk jeg mot forslagene, inklusive setningen ovenfor, fordi de språklig ikke styrka programteksten eller at de innholdsmessig drar i feil retning.

Med feil retning mener jeg at Bjarkes forslag først og fremst avspeiler at han er usikker på eller ikke liker Nei til EU-frontens karakter. (Se hans forslag til overskrift der kampen for sjølråderetten forsvinner). Han vil la programmet gi oss mulighet til å sparke mot deler av fronten når fronten blir satt under press. Dette fremmer etter mitt syn sekterisme og drar vårt fokus vekk fra å analysere kampens vilkår og prøve å si noe om hvordan vi skal styrke kreftene mot EU. Sekterismen blir programfesta i hans forslag om å slutte seg sammen i en "rød EU-motstand" i Europa. Venstresida (ihvertfall Bjarkes venstreside) i Europa har ennå ikke oppdaga betydningen av Norges gjentatte nei til union og hvilken spydspiss det representerer mot EU-systemet.

EIGA NEI-ROLLE FOR RV?

Sindre Humberst er RV-medlem og ansatt i Nei til EU.

– Vi veit det er ei reell usemje i RV mellom dei som ynskjer ei sterk vektlegging av den nasjonale sjølvråderetten i EU-motstanden og dei som ikkje gjer det. Den same usemja vil ein finne i Nei til EU og resten av neifronten. Eg er glad for at RV vil halde på si sterke vektlegging av den nasjonale sjølvråderetten.

– Kristine Mollø-Christensen har lagt fram eit heilskapleg EU-framlegg til arbeidsplanen. Framlegget vart innstilt av landsstyret med to endringar frå Bjarke. Eg synest begge endringane er med på å styrke det elles gode framlegget. Eg synest heller ikkje dei andre framlegga frå Bjarke er spesielt problematiske, med unntak av det første. Der foreslår Bjarke å endre tittelen frå "Forsvar norsk sjølråderett: – fortsatt kamp mot Den europeiske union og norsk EU-medlemskap" til "Nei til markedsrett – oppløs EU". Bjarke introduserer eit viktig moment, koplinga mellom kampen mot økonomisk globalisering og EU-motstanden, men eg synest ikkje RV skal svekke vektlegginga av den nasjonale sjølvråderetten på den måten.

– Det andre stridsspørsmålet i denne debatten, er om RV skal ha ei sjølvstendig rolle i EU-motstanden. Desse to spørsmåla treng ikkje ha noko med kvarandre å gjere. Her synest eg Bjarke sine framlegg er konstruktive.

Det er ingen som er så lojale mot breifront-arbeidet i Nei til EU som RVarane. Dei mange aktivistane og tillitsvalde gjer ein enorm jobb, utan nokon gong å få partiegoet massert. RVarar som har Nei til EU-hua på skal sjølvstendig uansett representere Nei til EU sitt syn og line. Men det er like sjølvstendig, meiner eg, at RV må ha eigne oppgaver og eigne arbeidsformer innanfor den samla EU-motstanden. Difor må RV "arbeide [for] at flere EU-motstandere ser sammenhengen mellom EU og den kapitalistiske globaliseringen", "bekjempe at EU-motstanden blir tatt til inntekt for rasisme og nasjonalsjåvinisme" og "knytte kontakter med den revolusjonære venstresiden i Europa, og å vinne frem med vårt synspunkt om at EU må oppløses", som Bjarke foreslår.

Enhedslistens EU-konferanse

3.-4. mars arrangerer Enhedslisten Europakonferanse i København, under tittelen "Europa etter Nice". Målet er å diskutere følgene av EU-integrasjonen og utvidelsen av EU etter Nice, og å streke opp røde og grønne alternativer til denne utviklingen. Hele den europeiske venstresiden er invitert, fra EU-motstandere til EU-skeptikere og alle mulige strømninger og grupperinger. Blant emnene er:

- Nice-traktaten - hvor står vi?
- Transnasjonale selskapers innflytelse på EU-integrasjonen og utvidelsen av EU.
- EUs utvidelse etter Nice. Blir Øst-Europa EUs Mexico? Politiske, økonomiske, sosiale og demokratiske konsekvenser for søkerlandene ift. opptakskravene og eventuelt medlemskap i EU.
- Europeiske alternativer til EU-integrasjon.

Innlederne er bl.a.:

- Erik Wesselius, Corporate Europe Observatory
- Marset Campas, MEP Izquierda Unida i Spania
- Jonas Sjøstedt, MEP Vänsterpartiet i Sverige
- Keld Albrechtsen, MF Enhedslisten
- Caroline Lucas, MEP, Green Party / England and Wales
- Boris Kagarlitskij, forsker og forfatter (bl.a. av boken "New Realism - New Barbarism"), Russland
- Luigi Vinci, MEP, Rifondazione Comunista, Italia

BLI MED TIL KØBENHAVN!

Konferansen er Enhedslistens store satsingsområde denne våren, og kan også bli viktig i mobiliseringen til Göteborg. Arbeidsspråket er engelsk, og det kommer til å bli mye diskusjoner i grupper og verksteder. I et visst omfang blir det privat innkvartering hos danske kamerater, eller Enhedslisten kan hjelpe med å skaffe overnatting på hotell eller vandrerhjem. Konferansen finner sted i Landstingssalen på Christiansborg (Folketinget).

Mer info kan skaffes via RV sentralt (rv@rv.no, eller bjarkef@online.no), eller hos Rune Lund på Enhedslistens landskontor: tlf. (0045) 33 93 33 24, e-post: landskontoret@enhedslisten.dk

RV og prinsippprogrammet

Prinsippprogramprosessen vår går mot slutten. Flere hundre RV-medlemmer har deltatt aktivt i utforming av tekst, diskusjon om politikk og form. Vi har etter mitt syn kommet langt, og utviklet oss videre sammen. De fleste plasser går programdebatten kameratslig, men jeg vil likevel benytte anledningen til å advare mot ei grøft jeg frykter vi skal kjøre ut i atter engang. Jeg er redd for at politikken skal tape for fraksjonene og -da særlig kampen om "trotskismen" i RV.

ET SAMMENSATT BILDE

RV har de siste åra utvikla seg til et parti så smått på offensiven, og med potensialet til å gjøre store framskritt blant folk. Samtidig har RV klart å beholde rollen som allianse. Men, dette er en skjær prosess. Vi går inn i et landsmøte hvor RV står organisatorisk og politisk bedre rusta enn noen gang i løpet av de siste åra, samtidig er skjærene i sjøen store. Jeg har opplevd det siste halve året etter at jeg avslutta vaskepermisjonen som en delt glede. På den ene sida drives vi framover av entusiasme og tro på vårt potensiale og vår funksjon. Politikernes daglige svik overfor arbeidsfolk i Norge, overfor alle som finansierer oljeeventyret og får knapper og glansbilder tilbake, viser at vi har viktig funksjon. Den stadig mer aggressive norske imperialismen og SVs knefall for denne setter spørsmålet på kniven.

Samtidig er RVs indre liv mer prega av motsetninger og fraksjonskamp enn på lenge. Organiseringa av Forbundet Internasjonale, ei gruppe som ønsker å knytte RV tettere til den trotskistiske tendensen innenfor marxismen har katalysert en ideologisk kamp som tidvis har tatt former som truer med å reversere prosessen med samling i RV. I stadig nye spørsmål har debatten, først og fremst ført via nettet, tatt form av "to lag" med harde utfall og manglende tillit til motpartens redelighet og motiver. Debatten dreier seg i stor grad om symboler, Stalin, Trotskij og historia til både revolusjonen i Russland, Kina og Akp-ml s historie og det internasjonale arbeidet. Når konkrete politiske spørsmål i Norge og verden i dag blir tema blir debatten straks mer utviklende, om enn følelsesladda.

Noe av det som er dumt med en slik polarisert situasjon, er at debatten mellom og om de ofte marginale polene, tar overhånd for alle oss andre og overdøver mange av de viktigere debatte-

ne. For eksempel har alle vært enige om at programmets forslag til kvinneprofil og miljøpolitikk trenger forbedring, men nesten alle konkrete forslag som har kommet inn har dreid seg om hvorvidt sosialismens historie blir betrakta riktig.

PROGRAMKOMITEEN

Den arbeidende delen av prinsippprogramkomiteen har hatt som utgangspunkt at prinsippprogrammet IKKE skal være et redskap for å gjøre partiet mindre. Tvert om bør programmet være et av våre viktigste redskap for å øke medlemsmassen. Det vil si at det både i form og innhold bør være en fane som folk som folk på leit kan samle seg rundt. Et program ikke bare for å konstatere kapitalismens barbari, men som gir håp for ei anna framtid. Den debatten som føres mellom sentrale medlemmer av Forbundet Internasjonale og en del medlemmer av AKP bringer ikke programmet i denne retningen. I stedet for å utvikle politikken vår på nye områder, blir programmet snudd i en retning som først og fremst er egna til å klargjøre styrkeforholdet mellom klassisk trotskisme og maoisme i RV. Jeg oppfatter dette som lite utviklende. Sannheten er IKKE å finne i skjæringen mellom Mao og Trotskij, ikke i fortida og ikke om framtida. Vi må utvikle teorien videre, ikke nøye oss med å slåss om de allerede tenkte tankene.

VERKEN REFORMISME, TROTSKIJ ELLER MAO

Det blir påstått at komiteens forslag til program, slik det blei lagt fram i Opprør nr. 10 rett før jul, skal trekke RV i trotskistisk og/eller reformistisk retning. Påstanden blir underbygd med at programmet er for kritisk til Sovjet og Kina, knytter sosialismen sammen med økonomisk demokrati og at programmet styrker borgerskapets skittkastning mot sosialismen. Her synes jeg kritikken vår av Sovjet, Kina og statskapitalismen blir et uskyldig offer for fraksjonstriden. Ting som står overtolkes, og egne standpunkter overmarkeres. Resultatet er at halve landstyret har stemt for å stryke ALLE udelt negative formuleringer knytta Sovjet og Kina. Til og med den retoriske vendingen i innledningen om at "framtidens sosialisme vil minne mer om Karl Marx sin visjon om kommunismen enn brødkøene i Øst-Europa" er foreslått strøket fordi den "framstiller sosialismen i et negativt lys".

Forslaget til program er ikke

mer kritisk til Sovjet enn vi var i forrige periode. Det prøver å korte ned den historiske delen, for gi plass til analyse av globaliseringa, hegemoni og ikke minst et forsøk på å beskrive framtidens sosialisme. Vi konsentrerer oss om noen få lærdommer som er viktige å trekke med seg. Betydningen av demokrati og ytringsfrihet er den vesentligste, i tillegg til et mer kritisk syn på staten og frigjøringsbevegelser verden over. Dette skriver oss kanskje ut av en ortodoks maoisme, men det skriver oss ikke inn i noen annen retning. Det er et forsøk på å gi RV en egen plattform. Jeg synes sjøl det er å gå alt for langt å underkjenne Kina og Sovjet som sosialistiske forsøk, og det har også landsstyret sett til at vi nå gjør. Det er trukket inn mange formuleringer som peker på at revolusjonene der var sosialistiske og at vi anerkjenner slektskap med de bevegelsene som gjorde disse revolusjonene.

Å KOMMUNISERE

Hvis vi ønsker å kommunisere med folk utafor oss sjøl og vinne nye folk må vi i programmet vårt vise at vi skjønner hvilken verden de lever i. For å overbevise folk om at sosialismen og kommunismen er det beste alternativet til kapitalismen, må vi kunne skrive at "begrepene sosialisme og kommunisme blei synonymt med politisk diktatur", ikke fordi vi mener de er det, eller at USA-imperialismen var bedre enn Kina, men fordi vi anerkjenner at folk flest i stor grad har oppfatta begrepene sånn. Vi mener og står for noe annet, men vi kan ikke overbevise folk om det uten at vi skjønner deres skepsis. Det samme gjelder henvisninger til "brødkøene i Øst-Europa", eller advarsler mot voldsromantiske revolusjonære. Du skal ikke grave djupt i vår eller andre vestlige revolusjonære bevegelsers historie for å finne at folk oppfatta dem som voldsromantiske, og man trenger ikke dra til Baader Meinhof. Væpna revolusjon som mantra, forberedelsen til væpna forvar mot Sovjets invasjon og dyrkinga av væpna motstandkamp i barnebøker og politisk litteratur, er hver for seg ikke negativt, men utgjør til sammen et bilde som har overslag mot det væpna.

Å erkjenne dette betyr ikke at man forlater støtten til væpna opprør eller får illusjoner om borgerskapets demokratiske innstillinger, men det betyr at vi videreutvikler politikken vår og tar lærdom av våre feil.

MØLLESTEIN

Å prøve å vinne folk for sosialismen med støtten til Sovjet i bunn, er som å svømme over den engelske kanal med en møllestein bundet rundt halsen, sa Tron Øgrim en gang for tjue år sida. Det er nesten like sant i dag som da, men Tron gjorde den gang en distinksjon mellom tida før og etter 1956. Det å svømme med moskvaprosessene og etterkrigstidas Øst-Europa eller 1970-80-tallets kina er ikke lettere. Jeg synes en del av forslaga som har kommet fram til landsstyremøtet og delvis vunnet gjennom begynner å feste denne møllesteinen på nytt.

Vi trenger ikke si mye om historia, vi trenger ikke å ta stilling til all verdens kamper og uenigheter, men når forslaget til komiteen om å skrive at "Den manglende demokratiske tradisjonen i Russland, som fikk sitt utløp i stalinismen, skapte varige problemer for sosialister og for folkene som levde under disse regimene." blir erstatta med "Innad vokste det fram ideer om det monolittiske partiet for "hele folkets stat", hvor det ikke fantes rom for motsetninger og opposisjon. Det førte til feilaktige behandlinger av motsetninger i folket." blir en stor feil til en liten. Det eneste punktet i programmet som nevner stalinismen, den kan gjerne for meg kalles den såkalte stalinismen, eller statsideologien i Sovjet, blir fjerna og erstatta med at det blei gjort feil i behandlingen av motsetninger i folket, en maoistisk term som knapt gir mening for halvparten av RVs medlemmer

ET MODERNE PARTI

Det programforslaget vi har lagt fram, er ikke et forsøk på å gjøre RV til et trotskistisk eller reformistisk parti. Det er et forsøk på å gjøre RV til et moderne revolusjonært og marxistisk parti. Vi kritiseres for å være uklare om hva sosialismen er, og for å være for kritisk til historia. Jeg mener at det er en misforståelse at programmet blir "klarere" om vi desperat slåss for å bruke begrepene "proletariatets revolusjonære diktatur", "arbeiderklassens og det arbeidende folket" i motsetning til "arbeiderklassen og dens allierte" eller "monopoliseringsprosessen i imperialismen" overalt. Tvert imot gjør det meningen mindre klar for folk rundt oss. En del av forslaga trekker programteksten vekk fra en verden som den norske arbeiderklassen faktisk lever i, og fører det over på en arena for de

spesielt interesserte. Den type endringer gjør ikke programmet mer skarpt, marxistisk eller radikalt, bare mindre tilgjengelig.

Debatter hvor ord og vendinger som "nydemokratisk", "motsetninger i folket" eller "stalinismen" blir avgjørende symboler som må være med, fremmedgjør de fleste av oss fra prinsippprogrammets tekst og innhold. For enkelte er formuleringen i programmet om "hovedkrafta mot imperialismen" er bønder eller arbeidere, og hva som skal stå om urbaniseringa av den tredje verden en skjult måte å ta stilling til ulike gerilja-bevegelser på Filipinene eller motsetninger i ledelsen i PKK på. Å bruke programmet til RV på denne måten, og å importere motsetninger fra utlandet, er etter mitt syn å misbruke RVs programprosessen.

Når Anders Ekeland vil at vi skal programfeste en fire siders oppsummering av den russiske revolusjonens ulike faser, hva Lenin sa og mente på møter og politbyrået, og i tillegg vil fastslå at RVs inspiratorer er en rekke for de fleste totalt ukjente figurer, er det en oppskrift på å gjøre partiet lite. Denne typen forslag er etter mitt syn nærmest uansvarlig, og en oppskrift på å jage folk ut av RV.

RESPEKT FOR HELHETEN

Grupper og enkeltpersoner slutter seg til RV av forskjellige grunner, noen er mest opptatt av det parlamentariske arbeidet og RVs rolle som en valgallianse, for andre er det sentralt å kunne utvikle det ideologiske og marxistiske partiet. RV har og vil i overskuelig framtid ha karakter av å være både parti og allianse. Respekten for helheten i partiet må være tilstede for at vi skal kunne fortsette å utvikle oss. Jeg går imot forslaget om å erstatte prinsippprogrammet med et mini-program nettopp fordi det ikke ivaretar helheten i RV.

Vi er et parti hvor flesteparten av medlemmene kun har tilknytning til oss, og har ønske om å utvikle dette partiet til å bli et avgjørende redskap for sosialisme i Norge. Et slikt parti trenger teori og program, og kan ikke nøye seg med å mene at kapitalismen er ille. Samtidig er det å vedta RV mindre gjennom å vedta historia en enorm disrespekt for RVs rolle i klassekampen i Norge i dag. Vi samler folk på kryss og tvers av de revolusjonære -ismene og det bør vi fortsette med.

Aslak Sira Myhre

Hvor står RV?

Opprør har spurt partisekretæren og de tre mest profilerte fraksjonene.

Finn olav roljordet, partisekretær i RV:

Hvordan har RV utviklet seg i den siste landsmøteperioden?

– Det merkelige er at både politisk og organisatorisk kan vi si at RV står både sterkere og svakere enn på lenge. Det er med andre ord veldig sammensatt. Styrken til RV er posisjonene i kommunestyre og fylkesting. Vi blir elsket av vanlig folk for vår tilstedeværelse, vår evne til å plage makta, vår evne til å formulere det folk tenker. Slik har det vært ei stund og i de aller fleste kommuner gikk vi fram ved kommunevalget.

– I den situasjonen som er rundt omkring med nedskjæringer og privatisering, så evner vi både å utforme politikk og å reise folk til kamp. Vi har mye å fare med når det gjelder norsk økonomi, vi har bla utformet konkret politikk på det som skjer i kraftbransjen. Men det skulle gått flere demonstrasjonstog – her er vi ikke flinke nok, selv om dette ikke bare handler om hvor flinke vi er. Vi må arbeide for å utvikle "Aksjon for velferdsstaten" til en grasrotaksjon.

– Det politiske rommet til venstre for AP ligger åpent for RV. I noen kommuner har vi tatt det, slik som i Vågan og Risør. Dette viser mulighetene for partiet. På sikt kan det bety store ting. Mange frykter en reformistisk utvikling av RV i en sånn situasjon. For meg virker det ikke som at det er reformismen som preger partiets lokale talsmenn. Tvert imot. Jo klarere vi er på RV-politikk lokalt, jo mer skiller vi oss fra SV.

– Organisatorisk har partiet styrket seg i perioden. Flere medlemmer. Flere nye lag. Flere unge medlemmer. Noen lag er revitalisert. Samtidig er organisasjonen nesten borte i noen fylker, og på det kvinnepolitiske området er organisasjonen svak.

Hva er de viktigste utfordringer for RV fremover, og hvilke ønsker har du til dette landsmøtet?

– Jeg har stor tro på alliansemødelen. Vi må være åpne for nye enkeltpersoner og grupper som bryter med de andre partiene. Det er ikke akkurat noen liten oppgave vi har tatt på oss med å bekjempe kapitalismen. Vi trenger å bygge allianser. Samtidig utvikler RV seg mer og mer til et helhetlig parti. Det er stor konsensus rundt nytt prinsippprogram til tross for skarpe uenigheter på enkeltpørsmål. "Det tause flertallet" i RV

tror jeg støtter visjonen om en demokratisk sosialisme som det nye programmet er bygget opp rundt. De vil drive videre den positive utviklinga som har vært i RV. De fleste stiller seg avvisende til åpenbart dårlige ting som å kaste folk ut av RV, flytte partiet nærmere trotskismen eller stoppe den ideologiske utviklinga. På den andre siden må vi ikke få vedtaksvegving med breifrontvirus. Vi må få på plass prinsippene. Stor ståhei og kraftfullt engasjement fra grupperingene i RV, spesielt i debatten på nett-lista, endrer ikke på det faktum at de aller, aller fleste i RV har bare RV som sitt prosjekt. Men det er åpen debatt og det meste settes under lupen. Slikt må det være. Vi trenger både klarhet og stor takøyde i RV og jeg håper at landsmøtet ikke endrer noe på det.

Jorun Gulbrandsen, leder av AKP

– Fra tid til annen diskuterer AKP som organisasjon utviklinga i RV, gjerne knyttet til våre landsmøter og beretninger. Det foreligger ingen samla vurdering fra vår side om utviklingen i RV nå. Vår rolle i RV er å gi støtte, vi har ingen spesielle rettigheter som organisasjon, og vårt utgangspunkt er at RV er et parti med enkeltmedlemmer. Mange AKPer har tillitsverv i RV, både i organisasjonen og som representanter i folkevalgte organer, men de er enkeltmedlemmer i RV som alle andre, og er med på vurderinga av RV i RVs egen beretningsbehandling. Vi ønsker ikke å framheve RV som noe fraksjonsparti.

– Jeg tror AKPer i RV har vært mest opptatt av hvordan RV kan spille en politisk rolle i klassekampen. I og utafør RV er det viktig å styrke og øke kreftene som organiserer motstand mot overklassens utallige angrep. Vi har kanskje i mindre antall prioritert diskusjonene om prinsipp-program. Jeg er likevel glad for at flere medlemmer av AKP i innspurten av denne landsmøteperioden har funnet tid til å levere helhetlige innspill til programmet. Jeg synes den viktigste svakheten i programutvikling i hele den norske revolusjonære bevegelsen, er at vi ikke har gjort tilstrekkelige systematiske undersøkelser av klasseendringene i Norge, og for den saks skyld i verden. Dette er det viktig å jobbe videre med. Jeg ser fram til landsmøtet, og regner med at det vil gi oss en god

start på den politiske kampen i valget. Vi skal inn på Stortinget! Jeg ser også fram til å treffe de andre delegatene på landsmøtet. Det er en samling med dyktige og kunnskapsrike folk som jeg vet jeg lærer mye av.

Kristine Molløe-Christensen, medlem av ML-gruppa Revolusjon

Hvordan vil du beskrive utviklingen i RV i den siste landsmøteperioden?

– RVerne land og strand rundt har som vanlig gjort utmerket klassearbeid på lokalt plan. Det er og blir RVs styrke! Men dessverre er ikke det nok til å oppveie inntrykket av en negativ utvikling. Etter forrige landsmøte har RV ideologisk beveget seg i retning høyre, i iver etter å fylle det fristende tomrommet som SV har etterlatt seg. Trotskistene har lyktes med å knytte RV stadig tettere opp mot Fjerde Internasjonale og dens arbeid. En bivirkning av dette er f.eks. nedtoningen av EU-spørsmålet, om ikke offisielt, så i praksis. De etterhvert utilstørte angrepene på arbeiderklassens revolusjonære landevinninger i forrige århundre, har blitt mer framtrædende i denne perioden. Problemet er ikke at mangler ved de sosialistiske forsøkene blir kritisert. Problemet er at sosialismen som samfunnssystem blir dratt ned i søla av folk som kaller seg sosialister, attpåtil revolusjonære. Både jeg og Revolusjon har i årevis advart mot og sloss mot denne utviklingen.

Hvor står RV i dag, politisk og organisatorisk?

– RV prøver å utgi seg for noe annet enn det RV faktisk er. Det kan se ut som om en del folk i RV jobber som gale for å sage av greina de sitter på. Den mangslungne alliansen skal på død og liv profilere seg som et "stuerent" parti. Da må man selvsagt kvitte seg med såkalte lik i lasten som vekker harme hos borgerskapet. Programprosessen er den politiske delen av et prosjekt som går ut på å kutte navlestrengen til sosialismen som en historisk realitet og som et velprøvd, men på ingen måter feilfritt, alternativ til kapitalisme og imperialism. Ja, det eneste alternativet. For å kamuflere dette prosjektet, snakkes det vakkert om en "helt ny type sosialisme". Organisatorisk blir neste skritt å

presse ut marxist-leninistene, som ledd i den borgerlige ansiktsløftingen. Et RV som utvikler seg til et antikommunistisk og trotskistisk partiprojekt, er i praksis en eksklusjon av marxist-leninistene – uansett organisasjonsmessig tilhørighet.

Hva er de viktigste utfordringer for RV fremover, og hvilke ønsker har du til dette landsmøtet?

– Mine forventninger er moderate, for å si det sånn. Mest av alt er det trist at det unike utviklingspotensialet som ligger i RV som en slagkraftig, rød allianse, ser ut til å være i ferd med å bli smadra. Men jeg håper jo at LM kan endre denne utviklingen...

Anders Ekeland, Forbundet Internasjonales

– Utviklinga av RV går i riktig retning. Diskusjonsklimaet er godt. Debatten om sosialistisk folkestyre opp mot despotisk sosialisme har gjort noen grunnleggende motsetninger klarere. Om sosialismen kan være despotisk, om RV skal være et parti eller en valgfront. Samtidig går mange viktige diskusjoner på tvers av de tradisjonelle fløyene. Ta f.eks. diskusjonene om bensinpriser, veiprisering, delt omsorg, militærpolitikk... Det er et sunnhetstegn for et parti at motsetningene ikke følger faste fløyer i alle spørsmål.

– Også når det gjelder Fjerde

Internasjonale og trotskismen er det færre fordommer og større vilje til reell diskusjon. Noen forsøker å spre gamle fordommer om trotskistene og det nasjonale spørsmålet. Men det trollet sprekker så fort det får den saklige diskusjonens klare sollys på seg.

– Den største utfordringa i de to neste åra består i å gripe de nye mulighetene som åpner seg gjennom utviklinga i SU, SV-nettverket og IS. Hvis man sammenligner SU i dag med SU for fem år siden, ser man en ganske dramatisk utvikling. Tilsvarende med RU – deres uttalelse om sosialismens erfaringer er vesensforskjellig fra RU tidlig på nittitallet. I tillegg har frontene i SV blitt mye klarere gjennom etableringa av SV-nettverket. Også i IS er det nye og mindre sekterske toner. Disse mulighetene må RV gripe. Ikke gjennom organisatoriske påfunn, men gjennom å ta initiativer til felles aksjoner, ikke minst felles innsats for KK. Men vi må også utfordre SU, SV, SV-nettverket og IS politisk. Hvorfor støtter ikke SV-nettverket KK slik SU gjør? Mener SU at RV er en del av den "udemokratiske venstresida"? Hvorfor kaster ikke IS kreftene inn i arbeidet for å få revolusjonære på Tinget? I dag er vi i RV altfor lite offensive overfor andre på venstresida. Mange i f.eks. IS ville lytte til en fornuftig kritikk av sektersismen deres. Denne passiviteten er et hinder for å samle aktivistmiljøene på venstresida i et parti.



Et trotskistisk spøkelse går gjennom RV...visstnok...?

Bakgrunnen for mine formuleringar om "den kulturelle dominansen"

Kvifor bør vi laga nye avsnitt om "hegemoni" eller "kulturell dominans" i RV-programmet? Og kva er det eg har lagt vekt på i mitt framlegg (ført opp som dissens til punkt 3.4)

Utgangspunktet er at vi ofte har lettare for å svara på "Kva er gale med kapitalismen?" enn på "Så kvifor er det ikkje store opprør i Noreg?". Vi har eit forklaringsproblem, vi står ikkje støtt nok når vi blir spurt: "Dersom du har så rett i din samfunnskritikk, kvifor er nesten ingen i den såkalla arbeidarklassen samd med deg, då?". Svaret på slike spørsmål er alt for ofte av defensiv, dels bortforklarande, karakter. Det burde vera motsett: Massens passivitet er ikkje unnskyldninga for systemet, men eit resultat av det. Dette bør stå heilt sentralt i vår samfunnskritikk, ikkje vera eit godt poeng for våre motstandarar. Vi må utvikla kritikken av korleis dette samfunnet får dei undertrykte til å finna seg i sin tilstand. I forståinga av kvinnekampen er dette kome ganske langt, det er vanleg å snakka om "internalisert undertrykking" etc.

TOPPEN AV ISFJELLET

Vi kan setja opp fire godt synlege former for dominans, som er dei vi gjerne tyr til som forklaring:

1. Den økonomiske dominansen: Eigedomen, rente, skatt, makta til å råka dei opposisjonelle økonomisk... (Som variantar kan vi og ta med skildringa av korleis "imperialistisk superprofit" gjer det mogleg å "kjøpa opp" sjikt av arbeidarklassen og korrumpere leiarane i arbeidarrørsla til å tena overklassen sine interesser. Dette er ei forklaring som legg vekt på "svik", og ho har mykje for seg, men ho får i liten grad fatt i den sosialiseringa til lydnad som råkar den breie massen.)

2. Den fysiske dominansen: Den militære makta til å arrestera streikande arbeidarar eller miljøaktivistar, trakassera svarte ungdomar i politikontroll på gata, bomba statar som ikkje føyer seg etter USAs diktat. Dette er kjerna i funksjonen til staten.

3. Den statlege "indoktrineringa": Skuleverk, universitet, NRK etc. Makta til å definera

"ein god borgar", skriva historia, forma språket, etc.

4. Den kommersielle "indoktrineringa": Kommersialisme og kulturimperialisme. Makta til å laga endelause tv-seriar om den sterkastes rett og slanke midjer. Kommersiell indoktrinering skaper livsprosjekt for den einskilde som ikkje har noko å gjera med den sosiale røyndomen ho lever i, innpodar ideal som gjer det faktiske livet til evige nederlag.

Desse fire formene av dominans kjenner vi godt, og vi snakkar ofte om dei (serleg 2 og 4). Dei to fyrste kan vi kalla materielle strukturar, dei er fysiske maktforhold. Dei to siste kan vi kalla symbolske strukturar. "Symbolsk" tyder her ikkje "på liksom", men "alt som er bygd opp av symbol", dvs. språk, historiske førestellingar, tv-reklame, religion, kunst og så bort etter. Det handlar om kommunikasjon, om kva som skjer mellom menneska i eit samfunn. Og det er dette – samfunnets symbolske orden – vi må læra meir om, og skriva om i prinsippprogrammet.

For dei fire nemnte formene for dominans er berre toppen av isfjellet. Dersom dette var det heile, ville den kapitalistiske og patriarkalske dominansen vore lett gjennomskodeleg, og truleg styrta for lengst. Overklassens (og patriarkatets!) "hegemoni" eller "kulturelle dominans" er resten av isfjellet, det er mønster av over- og underordning som blir rissa inn i kvart individ og i kollektiva heilt frå fyrste leveår.

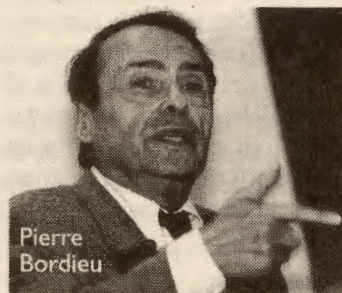
SOSIALISERTE KROPPAR

Spørsmålet er ikkje kva folk ser, men korleis. Kva bilete vi held opp for dei er ikkje det avgjerande, det er kva briller dei har på som gjer utslaget. Sosialiseringa til klasse, kjønn, hudfarge etc er forminga av desse "brillene", og å endra/byta dei er ikkje fort gjort.

Så kva er det eg siktar til, konkret, med snakket om "hegemoni", "briller" etc? For å antyda kva det dreier seg om, vil eg gje tre konstruerte døme på sosialiserte kroppar i aksjon. Her vil vi sjå demonstrert det eg meiner er noko av det aller viktigaste: Dominansen/hegemoniet treng ikkje eksistera i form av tankar eller medvit. Det som finst uttrykt og synleg er berre toppen av isfjellet, svært mykje av sosialiseringa til klasse, kjønn etc foregår under det medvitne nivået. Ideen om at alt dreier seg om "tankar"/"idear"/"ideologi" er intellektualistisk, og inngår i ein lærd tradisjon der praksis og det kroppslege alltid er underordna eller usynleg.

1. Det er ikkje nok med ein million kroner for å leva eit millionærliv. Dersom ein rik herre som er vant til fine restau-

rantar går på ein fin restaurant med korrekte og underdanige tenarar, går alt stort sett heilt fint. Dersom du gjev ein fyr frå arbeidarklassen fin dress og



Pierre Bourdieu

10.000 kroner og sender han på same restauranten, går det truleg ikkje like bra. Når "vanlege folk" hamnar i slike situasjonar byrjar dei gjerne å konversera litt med hovmesteren, ikkje plaga servitørane for mykje, og gjera både det eine og andre for å glatta over eller usynleggjera det herre/knekt-forholdet som er til stades i rommet og som dei ikkje er komfortable med. Dermed blir det også vanskeleg for tenarane å få gjort jobben sin skikkeleg. Poenget er at arbeidarklassen stort sett ikkje er sosialisert eller oppdratt til å nyta eit besøk på dei aller dyraste restaurantane på riktig måte. Slike røymsler stadfestar at klassetilhørsle sit langt djupare enn berre på lønsslippen. Ein arbeidar er arbeidar, på same måte som ein professor er professor, inn til beinet. Vi ser jo gjerne raskt kva klasse folk høyrer til, når vi møter dei.

2. Kva faen skal Torbjørn i operaen? Vi tenkjer oss fire karar som er på jobb og køyrer flyttelass i Oslo, ein tysdag ettermiddag. Så seier Torbjørn at han skal i operaen i helga. "Kva faen skal du der", spør Bjørn-Terje. Han har ikkje sans for den slags. Det finst mellom ein del arbeidsfolk ei haldning som seier "Det der er ikkje noko for oss". Det kan gjelda opera, visse bøker, vin, kaffevariantar, fransk film etc. Dette er underklassen som nektar seg sjølv det som samfunnet nektar han. Dette er underklassen som veit at det ikkje nyttar å klatra seg fram ved å lære fine namn på fine vinar og operakomponistar. Slikt kan ein akademisk småborgar vinna på, men ein kroppsarbeidar får lite igjen for å investera i kulturell kapital. Det finst ikkje utveg, "vi er dei vi er, ikkje prøv å gjer deg finare". Så kvifor i helvete har Torbjørn tenkt seg i operaen?

Vi kan såleis forstå (den kulturelle) smaken som ein sosial stadsans ("å kjenna sin plass"), eller som den praktiske meistringa av den samfunnsmessige fordelinga av gode og framtidssjansar.

3. Jenter veit å sitja pent på stolen. Kvardagslege observasjonar og systematiske studie syner det same: Gutar/menn tek

større plass når dei sit på stolen. Skrevande, tilbaketent, beina på bordet etc. Medan jenter/kvinner veit å halda beina saman og ta så lite plass som mogleg. Alt anna ser ukvinneleg ut.

Dei sosiologiske mønstra som blir illustrert i desse tre døma er resultat av undertrykking. Men dei blir stort sett oppfatta som "heilt naturleg". Og serleg døme 1 og 3 syner korleis dette er undertrykkjande mekanismar som fungerer under medvitet, som styrer oss utan at vi snakkar om det. Det er dette eg siktar til med at det handlar om "briller" (eller "operativsystem", kanskje?). Vi er utstyrt med disposisjonar, skapt gjennom det sosiale livet sitt utal av insentiv og irrettesetjingar som lærer kvar einskild kva som "høver seg". Å forstå korleis slike (usynlege) mønster og mekanismar fungerer, og formar samfunnet, er heilt sentralt for ein revolusjonær teori.

VIDARE ARBEID

I mitt utkast til programtekst blir desse tinga antyda slik:

"Alle herskende grupper og klasser produserer "ideologi"; forestillinger om samfunnet som bidrar til å rettferdiggjøre, opprettholde og reproducere den rådende orden. [...] Samfunnets sosialisering av individene bidrar til at den enkelte blir utstyrt med forventninger til livet som, under stabile samfunnsforhold, i stor grad svarer til de faktiske mulighetene, ganske enkelt fordi det er disse mulighetene (samfunnet) som har skapt forventningene. Dermed er menneskene tilbøyelige til å "akseptere sin plass", vi spiller våre roller som mann eller kvinne, underordna eller overordna, svart eller hvit, som om de var helt naturlige. Denne sosialiseringa styrker det rådende hegemoniet, og bidrar til å holde flertallet av undertrykte vekk fra å kreve omstyrting av dagens maktforhold og rangordninger.

Overklassens oppfatning av hva som er høyverdig og uverdige er GODTATT OG OVERTATT langt ut over overklassens rekke. Det er gjennom dette hegemoniet – dannelsen av et verdensbilde som tilsvarer og støtter opp om den økonomiske orden, og sjølbilder hos de ulike klassene som er tilpassa denne orden – at de uunngåelige konfliktene i klassesamfunnet kan holdes på et håndterbart og stabilt nivå." (Eg syner til sakspira for det fullstendige punktet.)

Eg har halde innleiing og vore med på diskusjonar om desse spørsmåla på sommarleir, på RU-konferanse og i ein del RV-lag rundt om. Mitt inntrykk er at det er stor interesse for å koma under toppen av isfjellet,

og at vi har stor nytte av (det sosiologiske) vokabularet som er utvikla for denne typen samfunnsforståing ("symbolsk kapital", "symbolsk makt" etc). Men eg ser at lesinga og diskusjonane i store delar av rørsla ikkje er kome spesielt langt på dette feltet, og det same gjeld sjølv sagt mellom folk flest, så framlegget til programtekst er fritt for dette vokabularet.

Det er ikkje minst sosiologen Pierre Bourdieu som i dag står sentralt i arbeidet med å forstå korleis kollektivet/kulturen "installerer seg" i individa, og vonleg vil RV publisera tekstar om og av denne ganske så marxistiske franskmannen (det finst gode bøker på norsk, dei fleste på Pax). Men vi har mykje å henta hjå mange andre også - frå *Niccolo Machiavelli* (som på 1500-talet skriv om kunsten å herska gjennom samtykke, noko kapitalismen har teke til heilt nye høgder) til *Antonio Gramsci* (italiensk kommunist som på 20-talet utvikla teori om revolusjonær strid i "høgt utvikla kapitalistiske land"), *Theodor W. Adorno* (med i den såkalla Frankfurter-skolen, innførte uttrykket "kulturindustri" i 1944), og til og med ein såkalla antimarxist som *Marshall McLuhan* (kanadisk medieteoritikar som på 1960-talet utvikla ein kraftfull materialisme til bruk i forståinga av korleis "media" formar samfunn).

Eg foreslår slett ikkje at prinsippprogrammet skal fanga opp alle slike teoriar, og heller ikkje at heile RV skal ta hovudfag i filosofi. Men eg vil hevda at rørsla ligg dårleg an når det gjeld kritisk teori utvikla før Karl Marx og etter Mao Zedong (feminismen er eit godt unntak). Det finst tonn på tonn med interessant og viktig tenkjing, som dels er heilt i tråd med Marx, og dels i kontrast til han. Her finst det mykje å henta, som kan bidra til at vi kjem ut av den kjipe situasjonen der vårt "skjema" heile tida slit med å fungera dekkjande for den sosiale røyndomen (og vi får stendige rop om "ny klasseanalyse" etc). Det handlar, kort sagt, om å utvikla og forbetra våre eigne briller, noko som er ein føresetnad for å bli i stand til å slåst om forma på brillene til befolkninga (driva ideologisk kamp).

Mitt framlegg til nytt punkt i programmet er ein freistnad på å laga eit minste felles multiplum, noko landsmøtet kan stå saman om å vedta. Og dermed vil det finnast eit litt fastare utgangspunkt for vidare studie og diskusjon.

Magnus E. Marsdal
(Med i programkomiteen fram til årsskiftet)

Sosialisme, demokrati og RV

Vårt parlamentariske "demokrati" oppfatter jeg mest som en metode for å gi borgerskapets politiske organer "legitimitet". "Vi har jo selv valgt dem så det er vår skyld." Systemet legger ikke opp til at folk selv skal delta aktivt. Tvert imot, de fleste ordførere blir flakende i blikket og opptatt av formalistiske unnskyldninger hvis det dukker opp uventet mange tilhørere. Beslutningene skal taes i fred langt unna folk, av et lite skikt maktmennesker, som dog er folkevalgte og oppfyller alle "formelle" demokratiske krav. Slik kan borgerskapet herske legitimt så lenge herskertechnikene de bruker klarer å holde folk i ro. Når det ikke går lenger kommer andre typer regimer.

Et sosialistisk demokrati har, slik jeg oppfatter det, motsatt formål. Folk skal bestemme. Det forutsetter aktiv deltakelse. At de virkelige problemene blir lagt fram. At debatt føres åpent om realitetene. Og at beslutningene får aktiv støtte. Det forutsetter at borgerlige herskertechnikker og elitistiske metoder blir bekjempet og at folkelig deltagelse blir stimulert.

Sosialistiske demokrati utvikles i sosialistiske organisasjoner under kapitalismen. Disse metodene som skal gjøre sosialisme kvalitativt forskjellig fra vårt samfunn og som skal sikre virkelig demokrati må vi utvikle nå. Og vi kan med hell jobbe med dem i RV og andre revolusjonære organisasjoner i dag. Det vil gi mye større tillit til våre demokratiske verker enn all verdens vedtak om hva som skjedde hvor på 20- og 30-tallet. Da må vi se på egen praksis og hva vi kan endre.

PROGRAMDEBATTEN SOM EKSEMPEL

I følge Bjarke har ca 130 medlemmer deltatt. Alle formelle krav til behandling er oppfylt. Mine undersøkelser har frambrakt følgende: Jeg kjenner til 6 medlemmer i Akershus som har lest hele programforslaget. Kanskje er det 20 i alt av ca 130 som har lest det. Ingen har kunnet gi meg en sikker oversikt over hvilke realitetsendringer som programmet foreslår. (Heller ikke programkomiteen har svart på dette spørsmålet som jeg stilte i siste nummer av Opprør). Debatten er dominert av hvite menn med lang teoretisk utdannelse og har i liten grad dreid seg om dagens virkelighet.

Det er bra at flere har engasjert seg i ideologiske spørsmål enn før. Men borgermåten programdebatten er ført på, for at RV skal kunne gå i spissen for å lage ett demokrati av en annen type enn det vi kjenner i dag? Er RV fornøyd?

VI MÅ JOBBE MED VÅRT PRAKTISKE DEMOKRATISYN

Eller trenger vi å jobbe med vårt eget demokratisyn. På hvordan vi legger opp debatter. Om hvilke premisser vi legger for diskusjonene. Jeg ønsker meg en organisasjon som gir sterke fordeler til kvinner og arbeidsfolk og som legger opp debattene ut fra våre erfaringer og kunnskaper. Som tvinger "ideologiene" til å tilpasse seg oss, ikke omvendt.

Geir Christensen, Akershus RV

Det norske Forsvaret og RVs forsvarspolitiske linje

AKP og RV har siden 70-tallet hatt en helhetlig og omfattende analyse av det borgerlige militærapparatet og ei linje for revolusjonæres arbeid i dette. Denne linja var preget av den internasjonale konfrontasjonen mellom supermaktene USA og Sovjet, og av faren for 3. Verdenskrig og en sovjetisk okkupasjon av Norge.

Denne linja er i dag under angrep fra to sider, en "allianse" mellom ML-gruppa Revolusjon og ulike trotskistiske grupperinger. Begge grupper er aktive i RV. Ingen av gruppene har ennå lagt fram noe program for ei ny forsvarspolitisk linje for RV. På bakgrunn av debatter i Oslo Sentrum RV og en tosidert artikkel fra ML-gruppa Revolusjon i Opprør nr. 1-01, velvillig innhentet av vår bladstyrar, er det på tide å se på gamle sannheter med et kritisk blikk.

DEBATTSTILEN

Det er alltid uheldig med en stil som karakteriserer standpunkter man er uenig i som teoriendtlige, reaksjonære, opportunistiske, og andre honnørord. Denne måten å debattere på er en gammel gjenganger på venstresida, og gjør at vi graver dype grøfter på alle småsaker, og fremmedgjør oss i forhold til "normal" språkbruk. Det som må være viktig er å få fram hvilke prinsipielle uenigheter som finnes. Så får de saklige argumentene avgjøre framfor bruk av følelsesladde adjektiver.

EN NASJONS RETT TIL FORSVAR

RVs linje har hittil vært at enhver nasjon har rett til å forsvare seg. Vi har skilt mellom rettferdige og urettferdige krig ut fra en konkret analyse av hvem som er aggressor og hvem som er den angrepne part. Dette har vært det overordnede prinsipp uavhengig av hvilken stat som har vært "sosialistisk" eller "borgerlig". Stikkorda har vært nasjonens sjølråderett uavhengig av hvilken klasse som har makta i landet. Og hva skal forsvarers: Jo, folkets rett til å bestemme sjøl, enten å beholde et nasjonalt borgerskap (som undertrykker dem), eller til å forsvare en sosialistisk stat.

De mest "interessante" diskusjonene har vært Kinas okkupasjon av Tibet i 1950, Sovjets invasjon i Ungarn 1956 og Tsjekkoslovakia 1968, og ulike vurderinger omkring "sosialistiske" fri-

gjøringsbevegelser i Sør-Amerika og Afrika. Det har alltid vært enkelt å ta stilling mot USA og de øvrige imperialistenes utallige store og små angrepskriger både før og etter 2. Verdenskrig. Det har også alltid vært enkelt å ta avstand fra militærdiktaturer som setter inn militære styrker mot politisk opposisjonelle, enten de er sosialister eller ikke.

HVA SKJER I DET NORSKE FORSVARET NÅ?

Det har i de siste 10 åra, med avgjørende framlegg i disse dager, kommet forslag om omfattende, prinsipielle omlegginger av Forsvaret. Forslagene har merkelig nok ikke ført til noen prinsipiell politisk debatt i Norge. Dette er sannsynligvis en kombinasjon av tiltagende politisk passivisering av befolkninga og et felles overordna ønske fra de største politiske partiene om å unngå en debatt.

■ **Imperialistisk omlegging av norsk utenrikspolitikk.** Den norske staten og storkapitalen har i det siste tiåret utvikla seg i stadig mer imperialistisk retning. Det viktigste forsvarspolitiske utslaget har vært innsatsen i Gulfkrigen, og særlig krigen på Balkan. Vi står nå midt oppe i et kvalitativt sprang til Norge som militær deltaker i aktiv imperialistisk krigføring. Dette skiller seg fra all tidligere norsk historie. Norske sosialister og kommunister kan ikke bare være tilskuere til denne utviklinga uten å reise kampen mot den.

■ **Omlegging fra et vernepliktsbasert forsvar til en vervehær.** For å sitere ML-gruppa Revolusjon: "Det er innlysende at alle progressive kjemper for en vernepliktsløs hær som et bedre alternativ enn en profesjonell, verva hær. Grunnene er åpenbare: en hær som gjenspeiler et tverrsnitt av befolkninga vil vanskeligere la seg bruke mot folket. Hvis noen skal ha våpenopplæring (!), er det en fordel at arbeidere får sånn opplæring."

I tillegg fungerer et vernepliktsbasert forsvar til å styrke nasjonal identitet og til å gi sosialister et sosialt spillerom for å agitere, politisere militære spørsmål og reise kamp for soldatenes interesser.

REALISTISK FORSVARSEVNE

Å bygge opp et "realistisk" forsvar er et langvarig arbeid over tid. Militære styrker og militær organisasjon er en

sammensatt politisk, kulturell og historisk prosess. Å tro at det er enkelt å stable på beina et fungerende forsvar i det øyeblikk nasjonen er fysisk trua, er strutsepolitikk.

Et forsvar skal gjøre en okkupasjon av landet til en kostbar affære for angriperen. Det vil aldri være mulig å garantere at en angriper aldri vil vinne uansett hvor sterk han er. Men historia er full av eksempler på at frigjøringsbevegelser har klart å vinne over utenlandske okkupasjonsstyrker og nasjonal undertrykking innen statsgrenser.

FORSVARETS ROLLE SOM GARANTIST FOR BORGERSKAPETS HERREDØMME

Engels og Lenin har redegjort grundig for statens klassekarakter og de væpna styrkene (politi/militærapparat) som den endelige maktfaktor. Det er heller ikke vanskelig å finne mange gode eksempler i verdenshistorien på at militærapparatet som oftest velger feil side både før og under en revolusjon. På den annen side finnes det også eksempler på soldater, avdelinger og offiserer i militærapparatet som slutter seg til en sosialistisk revolusjon og gir den nødvendig væpna slagkraft.

Men i den vestlige verden i dag er det ingen åpne militærdiktaturer hvor makta opprettholdes på voldsapparatets bajonetter. Det er den ideologiske og politiske kampen om huene til folk som er den avgjørende striden i ubestemt framtid. Det er borgerskapets ideologiske hegemoni som hindrer en oppslutning om sosialismen, ikke det borgerlige militærapparatet. I denne situasjonen må hovedmotsigelsen i spørsmålet om forsvarspolitikk være å kjempe mot at det norske Forsvaret utvikler seg til å bli en profesjonell leiehær for kapitalen. En slik vervehær vil verken kunne utgjøre noe troverdig forsvar, eller gjøre opprør mot de som betaler månedslønna deres.

KONKRETE PAROLER ANNO 2001:

For å finne riktige paroler må vi kunne gjennomføre en konkret analyse av de konkrete forhold. I dag står kampen om omlegginga av Forsvaret etter framlegginga av "Forsvarsstudiene 2000". RV kan velge å forholde seg til dette eller ikke. Hvis vi skal påvirke debatten, må vi alliere oss med andre for å få innflytelse. Så langt jeg kan se,

har vi 2 sett av mulige paroler:

a) **For et sterkt nasjonalt uavhengig forsvar.** Dette er RVs tradisjonelle linje. Vi legger ikke skjul på at militærapparatet i siste rekke vil ivareta borgerskapets interesser både før og under en revolusjon. Men vi vil agitere for at dette er en pervertering av Forsvarets rolle.

Vi vil opprettholde en vernepliktsløs og stille krav om meningsfylt militær opplæring under tjenesten. Vi er mot norsk militær fredsopprettende innsats i utlandet under NATO- eller EU-flagg. Vi er for utmelding av NATO og vil ha debatt om størrelsen på bevilgninger til Forsvaret og om strategien for anskaffelser av våpen og utstyr. Vi vil slåss for soldatenes rettigheter. Vi vil agitere for sosialisme blant soldatene.

b) **Ikke en øre, ikke en mann til det borgerlige militærapparat.** RV tar prinsipiell avstand fra det norske Forsvaret. Vi oppfordrer all ungdom til politisk militærnekting, og stemmer mot alle bevilgninger til Forsvaret. Dette vil være en oppsiktsvekkende endring av RVs tradisjonelle politiske linje og garantert få store oppslag i media. Det vil samtidig sette oss utafør enhver innflytelse på de viktige forsvarspolitiske omleggingene som er foreslått nå.

Hvis FS2000 skulle bli vedtatt i Stortinget, må RV ta en ny debatt om disse viktige spørsmåla, og eventuelt ta ny stilling til en norsk EU-integrert profesjonelt militærapparat. "Ikke en øre....." kan bli en riktig parole hvis det blir ett fullstendig gjennomslag for den omlegginga som er på gang. Uansett blir nøkkelspørsmålet om opprettholdelse av den politiske og ideologiske kritikken vi har sjøl i en situasjon hvor vi har fått ett forsvar a' la England.

Geir Gustad, Oslo RV

Nytt debatthefte fra AKP:

ALDRI MER 1940?
- et innlegg i debatten om norsk forsvarspolitikk år 2001.

Kr 20. Kan bestilles direkte fra AKP, Osterhausgt 27, 0183, tlf. 22989060, e-post: akp@akp.no Vil også legges ut på www.akp.no

Nei til en ny militærdoktrine - For et nasjonalt basert vernepliktsforsvar

Artikkelforfatteren gir sitt bidrag til å analysere den pågående omlegging av militæret i dag. Mellomtitler og uthevinger er satt inn av redaksjonen.

Opprør har i siste nummer en artikkel om Statens militære klassekarakter som undertegnede ikke har problemer med å slutte seg til. Innvendinga er at den går inn i en tendens som blir stadig sterkere i Opprør og i RV for øvrig – generell teoretisering uten forsøk på å knytte historiske lærdommer og teorier til dagens begivenheter for å gi rettleiing til handling i den løpende politikk. I en situasjon hvor det er sterk splittelse blant de herskende om norsk forsvarspolitik og om utviklinga av Forsvaret blir mangelen på konkret kunnskap og standpunkter desto verre siden RV så langt har hatt en korrekt forsvarspolitisk linje. Dette innlegget er skrevet for å gi kunnskap og innspill til en konkret linje i forhold til hva som skjer i disse dager.

HVA SKJER?

Det vesentlige for den politiske, økonomiske og militære eliten i landet er ikke å opprettholde Norges uavhengighet. For dem er det vesentlige å flytte fram deres egne økonomiske og politiske posisjoner i verden om nødvendig også med militære midler.

Den omlegginga av norsk forsvarspolitik og norsk militær kapasitet som har foregått på 90-tallet og som er foreslått videreført gjennom "Forsvarsstudie 2000" og den nettopp framlagte Langtidsmeldinga for Forsvaret har som målsetting å styrke evnen til å bruke militær makt utfor landets grenser. Resultatet er at Norge i stadig mindre grad er i stand til å forsvare egne grenser mot et kuppertet invasjonersøk.

Den rasering av norsk anti-invasjonskapasitet som nå finner sted, vil om noen år kunne bli brukt som et eget argument for å integrere Norge helt og fullt i EU. Den samme politiske og militære eliten som nå legger ned det territorielle vernepliktsforsvaret, vil om noen år kunne argumentere med en politisk og militær integrering i EU for derigjennom å overlata forsvaret av Norge til EUs militære styrker.

STORE OMLEGGINGER

Konklusjonene i innstillinga fra Forsvarsstudien - 2000 (FS) og

Innstillinga fra Forsvarspolitisk Utvalg - "Et nytt Forsvar" (FPU) samt den nylig framlagte Langtidsmeldinga er å avvike den resterende del av hva som kan utgjøre et troverdig invasjonersforsvar.

Hovedpunktene er at vernepliktsordningen opprettholdes men med varierende vernepliktsordning og reduksjon i innkallingstyrken. En vesentlig begrunnelse for opprettholdelse av vernepliktsordninga inklusive sesjonering av hele årsklassen er behovet for å bruke anledningen til å få tegnet kontrakt for utenlandstjeneste med ungguttene. Repetisjonsøvelser av rulleførte soldater vil bare unntaksvis kunne skje.

Det vesentligste av hærens installasjoner i Nord-Norge opprettholdes, mens det vesentligste av hærens installasjoner i Sør-Norge legges ned til fordel for en konsentrasjon i Hedmark, Akershus og Oslo. Missiltorpedovåpnet - MTB foreslås avvirket sammen med en reduksjon i ubåt og mineleggerkapasitet. Sammen med allerede gjennomførte og foreslåtte nedlegginger av kystfort avvikes i realiteten vesentlige deler av det kystbaserte invasjonersforsvaret. Minerydderkapasiteten foreslås opprettholdt med begrunnelse at de kan ha betydning i internasjonale oppdrag. Det vesentligste av luftforsvarets virksomhet i Nord-Norge foreslås konsentrert til Bodø, mens den operative aktiviteten i Sør-Norge konsentreres til Ørland og Rygge.

Gjennomføres forslagene vil det i 2005 kun være mobiliserbare hærstyrker i Norge på ca. 20 % av nivået i 1990. Disse vil i tillegg i hovedsak være trent for, utstyrt for og innrettet på utenlandsoperasjoner.

Luftforsvarets stasjon Ørland vil fortsatt ha som formål å være øremerket internasjonale operasjoner. Gjennom nedlegging av stasjonære kystforsvarsinstallasjoner og mineleggerkapasitet samt nedlegging av det kystbaserte MTB-våpnet svekkes de vesentligste delene av invasjonersforsvaret i Sjøforsvaret. Forslaget om opprettholdelse av fem nye fregatter, det mobile kystartilleriet og minesveiperkapasitet har som vesentlig begrunnelse at de kan spille en rolle i internasjonale operasjoner.

NORGE OG USA

USA har som uttrykt premiss for sin utenrikspolitik at de har rett til å gå inn ethvert sted på kloden hvor de ser sine økonomiske, politiske eller militære interesser truet. Norge var snar til å koble seg til denne utenriks-

politiske linja gjennom militær deltakelse både mot Irak i 1991 og mot Jugoslavia i 1999. På den ene sida er dette et uttrykk for den norske elitens servile og underdanige holdning i forhold til USA og EU. På den andre sida er det et uttrykk for en bevisst stillingstagen fra de økonomisk og politisk ledende kreftene i landet.

De enorme oljeinntektene som er samlet på statens og private hender, har gitt dem en egeninteresse av å ekspandere videre. Klarest kom dette til uttrykk fra nåværende Statsminister, daværende Olje- og Energiminister Jens Stoltenberg i et innslag i Dagsrevyen i månedsskiftet september/oktober i 1996. Han var på besøk ved det Kaspiske hav og sto i Baku og pekte utover området med noen av verdens største og ennå uutnyttede oljekilder mens han sa: "Her skal vi hente inntektene som i neste århundre skal betale for vårt helsevesen og pensjoner". Klarere kan det vanskelig uttrykkes at Norge har sjølstendige ambisjoner om å flytte fram sine økonomiske og politiske posisjoner.

De vestlige allianser har et behov for å kunne sende sammensatte ekspedisjonskorps ut i verden for å sikre sine interesser. Omforminga av de norske avdelingene for å fylle rollen som internasjonalt ekspedisjonskorps har til gjengjeld svekka deres evne til samvirke med andre norske våpen og avdelinger. De norske avdelingene er i ferd med å bli uegna til å forsvare Norge. Et godt samvirke mellom våpengrener og mellom avdelinger krever trening. Tilpassing av norske styrker til internasjonale operasjoner og den økende graden av dette har gått på bekostning av denne treninga.

EKSPEDISJONSKORPS

Begrunnelsen for å bygge opp et ekspedisjonskorps i de siste langtidsmeldinger for forsvaret samt i det sikkerhetspolitiske kapitlet i de årlige forsvarsbudsjettene, er ett vesentlig punkt som sammenfattet med mine ord lyder: "En regional konflikt ute i verden som ikke blir stoppet kan utvikle seg dit hen at den kan vokse seg større og seinere true oss direkte med krig. Det er bedre å reise ut for å ta ting i starten enn å vente til det kommer inn over våre egne grenser."

Dette er en analyse som stiller verden fullstendig på hodet, men som er et perfekt utgangspunkt for å begrunne riktigheten av å dra ut i verden å påtvinge andre folk og nasjoner våre sys-

temer mens vi plyndrer deres verdier. I en situasjon hvor vestlig ekspansjon blir møtt med politiske eller militære mottiltak, vil nettopp den begrunnelsen Norges nye forsvarsdoktrine nå hviler på, lett gjøre forsvarer til angriper og omvendt. Derigjennom kan det norske folk forledes til å støtte opp om imperialistiske eventyr.

FOLKET OG FORSVARET

Forsvarets sterke stilling i Norge er tufta på at flertallet av folket mener landet er verdt å forsvare. Vernepliktsordninga har gjort at denne oppgava stilles for flertallet av norske menn - og etter hvert en del kvinner- og er en vesentlig identifikasjonsfaktor mellom folk og forsvar. NATO-medlemskapet har sin oppslutning i det norske folk fordi det bygger på oppfatninga om at det styrker forsvaret av landet, og fordi den ekspansjonistiske sida blir kamuflert av maktøverne. Norge er det landet som så langt har innmeldt størst andel av sine militære styrker til internasjonale oppdrag for NATO.

Den 21. november meldte Norge ved forsvarsminister Godal inn 3500 soldater også til EUs militære styrker. Norge er i ferd med radikalt å redusere de elementer av Forsvaret som er egna til å forsvare landets territorium. Ressursene brukes til å trene og utruste de internasjonale styrkene. Samtidig vil den raseringa av norsk forsvarsevne som nå finner sted, bli et sjølstendig argument fra de samme kreftene som har stått for nedlegginga. De vil hevde i en ikke alt for fjern framtid at vi må slutte oss til EU og den da sannsynlige EU-hæren for å oppnå en viss grad av forsvarsevne. Den eliten som i dag blottstiller landet ved å omdanne Forsvaret til et ekspedisjonskorps, vil sannsynligvis være de første til å bruke den samme blottstillelsen som argument for en total integrering i EU. Her bør en også merke seg at det er EUs mål for det militære samarbeidet, at de ulike avdelinger ikke skal være under nasjonal kommando, men at det hele skal integreres i en EU-hær.

Den offisielle politikken nå er at det mobiliseringsbaserte vernepliktsforsvaret skal nedlegges til fordel for et system for opptrening og vedlikehold av internasjonale innsatsstyrker. Disse skal også være landets stående beredskap og utgjøre den terskelen som en angriper må forholde seg til ved et angrep på Norge.

En beredskap av denne typen vil utgjøre et betraktelig svakere forsvar enn reduksjonen av an-

tallet vil tilsi både på grunn av at de er trent på en annen måte for andre typer oppgaver, men særskilt fordi det ikke lenger vil være noen å mobilisere.

Det som nå skjer er bl.a. at Heimevernsfolk blir pålagt å levere inn våpen og ammunisjon som de tidligere har oppbevart hjemme for å kunne stille stridende avdelinger på kort varsel.

Denne utviklingen legger ned hele den grunnleggende identifikasjonen mellom folk og Forsvar som har preget Norge i etterkrigstiden.

Totalutgiftene til Forsvaret er i tillegg til de direkte militære kostnadene smurt utover hele det norske folk for å kunne mobilisere det på kort varsel. Mye av ressursene har gått med til å betjene selve SYSTEMET med kontroll og oversikt over mobilstyr, liste- og rulleføring, ulike typer lagre, for inntil ca 10 år siden å kunne stille ca. 300.000 kampklare mann i en organisert motstand. Poenget er at dette tid- og ressurskrevende systemet med å kunne stille en hel befolkning til militær motstand i en gitt situasjon ikke lar seg kombinere med militære utenlands-eventyr, hverken økonomisk, ideologisk eller ressursmessig.

VÅRE SVAR

Hva er så mulig å gjøre for å gjøre det norske Forsvaret bedre i stand til å utføre sin primære oppgave, nemlig å forsvare landets grenser og over tid kunne avvise og kaste ut en inntrenger? Vi må etterlyse en utredning og ett regnestykke som tar dette utgangspunktet og eliminerer utgiftene til de internasjonale innsatsstyrkene.

Det vil grovt si å opprettholde og fortsette oppgraderinga av de fleste kystfortsbefestningene inklusive stasjonære minefelt og torpedobatterier. Kombinere dette med opprettholdelse og modernisering av MTB-våpnet, mineleggerne og minesveiperne samt de mobile missilbatteriene som sammen med de planlagte fregattene ville utgjøre et sterkt integrert kystforsvar med både stasjonære og mobile element. Videreføre den opprinnelige intensjon om en mobiliserbar hærstyrke på ca. 90 000 mann med oppgradering av Artilleriet som planlagt og prioritert til 6-divisjon og de tre brigadene som lagt fram i st.meld.16 i 1992. Opprettholdelse av HV på dagens nivå.

Av Per-Gunnar Skotåm

Hvorfor militærdebatt?

En av de mange debattene på landsmøtet kommer til å handle om RVs syn på militæret. På papiret er det bare en setning eller to i arbeidsprogrammet, men for mange ligger det mye mer bak. Slik er det med de fleste sakene i RV – for noen er det et grunnleggende ideologisk spørsmål, for andre er det bare en enkeltsak som er mer eller mindre viktig for dem. Den spenningen er helt naturlig i et levende parti, og til enhver tid vil det være ulike spørsmål som er aktuelle. Hva er det så som gjør at militærdebatten trenger seg på nå?

Til en viss grad skyldes det nok at RV har blitt mer sammensatt, at partiet i dag rommer flere ideologiske retninger som pasifister, trotskister og hva folk nå ellers kan oppnå av mer eller mindre oppklarende stempler i pannen...(!) Kort sagt er det i dag en stor andel av RV-medlemmer uten bakgrunn fra den maoistiske bevegelsen (AKP m.m.), og som ikke nødvendigvis føler de har noe særlig til felles med den gamle parolen om "et sterkt, nasjonalt og uavhengig forsvar".

Men jeg tror også at det er virkeligheten i seg selv som trenger seg på, dvs. at det faktisk har skjedd store endringer både innad i det norske militæret og i verdenspolitikken som helhet. Dette gjør at debatten trolig er mer åpen enn på lenge, uansett hvilken "fløy" man tilhører eller ikke tilhører.

NYE NORGE

For generasjonene som "hadde i blodet" at Norge var okkupert av Nazi-Tyskland 1940-1945 var det naturlig for mange å støtte tanken om et sterkt nasjonalt forsvar for å unngå at Norge igjen skulle bli okkupert. 50 år senere er det mye som er annerledes. Norge er ikke lenger bare en fattig randstat i Nord-Europa, men en fullt integrert brikke i verdens mektigste militærallianse. Sammenbruddet av Sovjet har fjernet inntrykket av en mulig okkupasjonsfare, og samtidig åpnet et stort rom for vestlig ekspansjon. Nato har gitt seg selv fullmakter til å krige uten for eget territorium, også kalt "Nye Nato". Alt dette skjer samtidig med fremveksten av et oljesmurt og kapitalsterkt norsk borgerskap, med voksende interesse i sikkerhet for norske investeringer i utlandet: I den neste krigen er det Norge som er aggressor, og ikke noen undertrykt halvkoloni.

KONSERVATIV ELLER OFFENSIV?

For mange er det altså betydelig mindre nærliggende å fremdeles støtte opp om fortidens paroler, på grunn av den nye situasjonen med et klart imperialistisk norsk

"forsvar". Men alle organisasjoner har også en konservativ impuls, og en naturlig skepsis til alternativer som ennå ikke er utprøvd. Hva betyr f.eks. et eventuelt nytt vedtak for valgkampen...? Vil vi fremstå som "useriøse" osv? Kanskje det, men det er jo ikke noe nytt for oss. Og er det ikke langt verre for revolusjonære å fremstå som konservative, er det ikke våres oppgave å nettopp gi dristige bud på fremtiden?

En del på venstresiden stiller kravet om nedlegging av militæret opp mot kravet om et "defensivt forsvar" slik RV gjør i dag. Jeg innrømmer gjerne jeg ikke er komfortabel med noen av disse linjene, jeg tror begge deler er like fjernt under kapitalismen. Ingen av dem ville f.eks. kunne gjennomføres uten radikale endringer i klasseforholdene og en helt annen politisk situasjon. Jeg ser heller for meg at RV kan kjøre kampanjer rundt konkrete krav koplet med systemkritikk og propaganda for en annen samfunnsmodell.

Et argument i debatten er f.eks. at vi må forsvare de arbeidsplassene som vil gå tapt under den forestående omleggingen, mange av dem ligger i distriktsfylkene. Jeg synes det er et godt argument å forsvare arbeidsplasser, og å møte Nye Nato med klassekamp innad i militæret. Men samtidig må RV kunne si at denne typen arbeidsplasser er vi faktisk mot, det er et enormt sløseri med penger. Dem som i dag er sivilt eller militært ansatte i Forsvaret burde i stedet få jobber der deres fagkunnskap ville bli brukt til mer fornuftige ting – f.eks. til å ødelegge våpen og reparere mennesker (ikke omvendt!) og bygge effektiv og sikker kollektivtransport i hele landet. Norsk Sykepleierforbund har lenge kjørt en kampanje som sier at én fregatt mindre til Forsvaret kunne gitt en lønnsøkning på 50.000 for sykepleierne. Noe slikt kunne gjøres til en offensiv kampanje, og ikke bare et krav om å snu tilbake klokken til før Murens fall.

SOSIALISTISK ANTI-MILITARISME

På denne måten kan vi ta utgangspunkt i det konkrete, og bygge bevegelse rundt klassekrav og konfrontasjon med dem som i dag styrer landet. Det kan også være en måte å gjenreise troen på et sosialistisk alternativ, en verdensorden der det ikke er noe motiv for å føre kriger over tilgang på markeder og ressurser. Når makthaverne i dag vil sette folk opp mot hverandre, er det vår oppgave å vise en annen vei ut av krisen: "Fred mellom folkeslag, krig mellom klasser."

Samtidig kan vi knytte an til en lang tradisjon innen arbeiderbe-

vegelsen. Sosialistisk anti-militarisme var også grunnlaget for arbeiderbevegelsens pioner, en politikk som hadde sitt høydepunkt før og etter den første verdenskrigen. Den gangen var de to mest kjente parolene "Ikke en mann, ikke et øre til det borgerlige militærapparatet", og "Omdann den imperialistiske krigen til en revolusjonær borgerkrig".

Jeg tror disse parolene kan få et nytt innhold i dag. Begge går ut fra behovet for en selvstendig klasselinje, at man vil kjempe mot ethvert statlig militærapparat og at man nekter å overgi arbeiderklassens krefter i militærapparatets tjeneste.

NB Det siste innebærer ikke nødvendigvis militærnekting. Selv om militærnekting (individuell nekting) og militærstreik (kollektiv nekting) kan tenkes å være riktige virkemidler i en gitt situasjon, bør det være normalen at revolusjonære sosialister gjør militærtjeneste for å bryte ned militærapparatet innenfra – ved å spre sosialistisk og anti-militaristisk propaganda blant soldatene. Alternativet vil i de fleste tilfeller si å overlate soldatene til den borgerlige militarismens ideologi. Å avtjene verneplikt er derfor ikke et prinsipielt, men et konkret spørsmål.

HVA MED VERNEPLIKTEN?

Er forskjellen mellom en vervet og en vernepliktig hær avgjørende? Så lenge våre ideer ikke har flertallet i klassen, vil det alltid være mulig å bruke en vernepliktig hær like effektivt mot oss som en vervet hær. Pinochet knuste Allenderegjeringen med vernepliktige soldater. USA tapte ikke Vietnamkrigen før de vernepliktige kom hjem i likkister, og styrket bevegelsen utenfor militæret. Jaruzelski knuste det polske 1980-opprøret med vernepliktige, som noen måneder før hadde bedt om å få organisere seg i Solidaritet. Portugisiske vernepliktige knuste revolusjonære radiostasjoner i 1975, selv om de selv hadde stått i spissen for revolusjonen og frigjøringen av koloniene noen måneder tidligere. Det finnes mange flere eksempler på at vernepliktige soldater gjør akkurat den samme jobben som profesjonelle.

Likevel bør RV bekjempe utviklingen i retning profesjonelle yrkessoldater, fordi det gjør det bestående militæret mer strømlinjeformet og elitepreget. Det vil samtidig være en kamp mot den imperialistiske omleggingen som i dag finner sted, en utvikling som vi må gjøre vårt for å stoppe.

**Bjarke Friborg,
Oslo Sentrum RV**

Urfolk i kamp!

Opprør har mottatt innlegg fra indianeraktivister i Norge om utviklingen i Latin-Amerika.

CHILE

31. januar sendte ni nasjonale og internasjonale ledere for Lafquenche Mapuche-indianerne i Chile ut en felles erklæring. Her fremgår det at regjeringen i Chile har forsøkt å holde mapuchene for narr med falske forhåpninger, i praksis har de videreført den samme behandling som mapuchene har fått under de tidligere regjeringer i Chile. Erklæringen fastslår at staten igjen har begynt å bruke innenriks nasjonale sikkerhetslover fra diktaturets periode mot mapuchenes tradisjonelle ledere. De har allerede blitt brukt i andre deler av Mapuche-områdene.

Den lovte grunnlovsanerkjennelse har ikke blitt gjennomført, ILOs konvensjon 169 har ikke blitt ratifisert, multinasjonale skogselskaper herjer over mapucheterritoriet uten kontroll fra staten, men tvert i mot med statens støtte. Begge utfører i samarbeid vold med private gardister (gamle torturister) med trusler, og underbetaling til arbeidere. Mapuchene har ikke gitt tillatelse til kolonisering og rasehygienepolitikk og vil kjempe mot det nye forsøk på kolonisering.

Minister Alejandra Kraus lovte møter med representanter for mapuchene uten at dette ble noe av, hun lovte en sannhets- og gjeldskommissjon uten at det ble noe av. Mapuchene skulle også få 133 millioner i lån fra IUB (den Interamerikanske Utviklingsbank), men istedenfor å bli midler til å sikre territoriet, blir det midler til å finansiere en plan for å tvinge ned mapuchene. Hun lovte opprettelse av en utviklingsarena for mapuchene (lov 192539, som ikke fungerer i der hele tatt), behandler mapuchene som terrorister, selv om det er staten som har solgt mapuchenes territorier til multinasjonale selskaper.

Mapuchenes motstand møter brutale politiaksjoner. Høyrepartier anklager mapuchene for å bli ført bak lyset av fremmede aktivister, alt dette vil mapuchefolk avvise kategorisk, fordi det er mapuchenes egne mvndigheter som bestemmer motstanden mot trakasseringen.

Erklæringen avsluttes med en appell til den internasjonale opinionen om å protestere mot den chilenske re-

gjeringen og støtte Mapuche-Lafquenche kampen og andre mapuchefolk i kravet om full autonomi og tilbakelevering av territorium.

Hernan Rojas, styremedlem i LAG-Oslo

ECUADOR

– NYE PROTESTER FRA INDIANERE OG BØNDER

Sosiale bevegelser, menneskerettsorganer, økologer, studenter, skoleelever, fagbevegelser og internasjonale organisasjoner har vist sin støtte til tusenvis av indianere og bønder som fra hele landet reiste til hovedstaden Quito for å demonstrere mot den økonomiske politikken pålagt av regjeringen i Ecuador.

Vedtaket om å øke prisene på offentlige tjenester, brennstoff og offentlig transport er en del av regjeringens forpliktelser over for Verdensbanken og det Internasjonale Pengefondet (IMF), og som har til hensikt å fortsette påleggelsen av den neo-liberale økonomiske modellen i Ecuador.

Blant indianerne har både menn, kvinner og barn blitt mishandlet av politiet og militære, på tross av at demonstrasjonene har foregått fredelig. Som resultat av denne aggresjonen har seks personer blitt såret av skudd, og mer enn 40 mennesker har blitt såret av tåregassgranater. Ledere for indianerne og bøndene har vært utsatt for arrestasjoner siden demonstrasjonene begynte, og disse har nå pågått i flere uker. Demonstrantene viser også sin motstand mot regjeringens beslutning om å tillate en amerikansk militærbase og gjennomføringen av den såkalte "Plan-Colombia".

Ecuador befinner seg i en økonomisk krise der fattigdommen omfatter hele 85% av befolkningen, og den årlige inflasjonen målt i dollar beløper seg til 91%. Arbeidsløsheten er mer enn 18% (to av 10 mennesker i Ecuador tjener mindre enn en dollar om dagen), og landet har en utenlandsgjeld på mer enn 16 milliarder dollar.

**Av David Vasquez,
Norsk Indiansk
Ungdomsorganisasjon**

To år med Opprør - litt statistikk

(Utdrag fra landsstyrets beretning)

17. Medlemsavisa Opprør

I perioden er det gitt ut 17 nummer av Opprør, fordelt på 6 nummer i 1999, 10 i 2000 og 1 i 2001. To av disse var spesialnummer med forslag til prinsippprogram. I tillegg ble det gitt ut 13 valgviser sommeren 1999.

ARBEIDET

Frem til mai 1999 var det overlapping mellom avtroppende redaktør Lars Nygaard og påtroppende redaktør Bjarke Friberg. Redaktør hadde 30% stilling ut 1999, og 40% stilling hele 2000.

Redaksjonen har i hele perioden vært liten og tett på AU, med Bjarke Friberg og Finn Olav Rolijordet som en stabil kjerne. AU er forsøkt inndratt som skribenter og har ellers fungert som et redaksjonsråd. Utover AU-medlemmene har også Else Merete Thyness deltatt fast i redaksjonen, mens Ann-Mari Volden og Åse Løvgren har vært innom.

Det er tatt flere grep for å gjøre produksjonen mer stabil. I dag er det følgende faste spalter i hvert Opprør:

- organisasjon (inkludert "Smått og godt")

- internasjonalt (i samarbeid med internasjonalt ansvarlig)
- kraftnytt/privatisering/budsjettkamp
- marxisme etter Marx (ideologi/studier)
- blikk mot høyre
- leserinnlegg
- materiell

INNHOOLD

Innholdsmessig har Opprør fokusert på fem hovedområder:

1. Budsjettkamp og valgkamp (21,6%)
2. Partibygging (21,2%)
3. Bakgrunnsstoff/innspill (21,2%)
4. Internasjonalt (19,0%)
5. Debatt/politikktutvikling (16,9%)

SKRIBENTER/BIDRAGSYTERE

I perioden har det vært ca. 92 ulike bidragsytere til Opprør. Ikke alle skriver like mye, redaktør og partisekretær har selv stått for 38% av stoffet (115 av 300 oppslag). Dette slår skjev ut i kjønnsstatistikken. Bare 30% av oppslagene stammer fra kvinner og 70% fra menn.

Utenom bidragene fra redaktør og partisekretær er bidragene likevel jevnt fordelt mellom kvinner og menn (henholdsvis 48% og 52%). Av de 92 bidragsyterne er 87 enkeltpersoner, fordelt på 32 kvin-

ner (37%) og 55 menn (63%). Nesten halvparten (44%) av de kvinnelige bidragsyterne har levert stoff mer enn en gang, mot 33% av mennene. Det betyr at selv om bare 37% av skribentene utenom Bjarke/Finn Olav er kvinner, står de for 48% av bidragene.

AUTORITETSPERSONER

Et visst antall personer blir intervjuet/portrettert/referert/omtalt og fremstår dermed som autoritetspersoner - personer med "viktige meninger". Samlet er 117 personer blitt fremstilt på denne måten, derav 54% menn og 46% kvinner. Men ikke alle blir omtalt like ofte. 28% av kvinnene er omtalt mer enn 1 gang, mot 19% av mennene. Og dobbelt så mange kvinner som menn fremstår som autoritetspersoner mer enn to ganger (8 kvinner mot 4 menn). Dette gjør at tallet utlikner seg: Når bestemte personer blir intervjuet/uttaler seg etc. er det kvinner i 49% av tilfellene, mot 51% menn. På denne måten blir menn og kvinner like ofte fremstilt som autoritetspersoner. Bare en enkelt mann (Aslak Sira Myhre) og en enkelt kvinne (Randi Holmelid) er blitt omtalt/referert mer enn 4 ganger, henholdsvis 10 og 5 ganger.

Kort sagt:

■ Når noen fremstår som en autoritetsperson er det nesten likt på kvinner og menn (litt flere menn).

■ Det er omtalt litt færre ulike kvinner enn menn, til gjengjeld opptrer kvinnene ofte flere ganger.

■ Mer enn hver fjerde kvinne er omtalt flere ganger, sammenliknet med hver femte mann.

■ Dobbel så mange kvinner som menn fremstår som autoritetspersoner mer enn to ganger

OBS. I perioden er bare 12 RV-medlemmer med innvandringsbakgrunn blitt brukt som autoritetspersoner, 6 kvinner og 6 menn. 2 av dem er fra Europa, resten har bakgrunn fra ikke-europeiske land.

ILLUSTRASJONER

Opprør har i perioden prioritert politisk innhold, frem for å videreutvikle layout og bildebruk. Det har vært mye tekst, og ikke så mange bilder. Likevel har også arbeidet med illustrasjoner vært en viktig del av arbeidet. Av 317 illustrasjoner er 70% bilder av mennesker. I alt er det avbildet 123 menn og 101 kvinner, hhv. 55% og 45%.

Opprør korrigerer:

I forrige nummer av Opprør falt det desverre ut tre avsnitt av ML-gruppa Revolusjon sin tekst om militæret: «Statens militære klassekarakter og marxist-leninistenes militærpolitikk». Opprør beklager naturligvis denne glippen. Her følger de tre avsnittene, som hører til etter det første avsnittet:

SELGER NASJONEN FOR EURO OG DOLLAR

Om det norske borgerskapet hadde visse nasjonale trekk og følte et visst nasjonalt ansvar før 1940 (noe som kan diskuteres sett i lys av borgerklassens svik og takketalen til Quisling), er det norske borgerskapet av i dag et reint imperialistisk borgerskap, som når som helst begår nasjonalt forræderi for å sikre fortsatt utbytting av arbeiderklassen. At det sikkert vil finnes unntak

blant enkeltpersoner i herskerklassen, endrer ikke ved dette - like lite som det norske storborgerskapets interesse av EU-medlemskap er udiskutabelt sjøl om enkelte monopolkapitalister (som Jens P. Heyerdahl) har stått på nei-sida.

"Tidligere gikk borgerskapet for å være nasjonens leder, det forsvarte nasjonens rettigheter og selvstendighet, satte dem "høyest av alt". Nå er det ingenting igjen av det "nasjonale prinsipp". Borgerskapet selger nå nasjonens rettigheter og uavhengighet for dollars. Den nasjonale uavhengighet og nasjonale suverenitets fane er kastet overbord", sa Stalin allerede i 1952, og la til at det var arbeiderklassen og de kommunistiske partiene som måtte løfte denne fanen og bære den videre.

Et blikk ut av vinduet er nok til å se hvordan det norske borgerskapet, helt siden NATO-medlemskapet ble planlagt i London under krigen, manipulert gjennom Stortinget i 1949 og seinere de gjentatte forsøkene på å få Norge inn i det tidligere EEC, nå EØS og EU, har "solgt nasjonens interesser for dollars" (eller euro, om man vil).

ILLUSJONER OM STATEN OG STATSMAKTA

En ting er at folk flest lar seg lure av borgerskapets "nasjonale" retorikk og eufori rundt alt fra norske idrettsprestasjoner til norsk militær innsats i Libanon, Bosnia eller Kosova. Verre er det at revolusjonære gjør det samme.

Både Lenin og Hoxha pekte på dette hykleriet: "De såkalte "venstrefolka" skriker opp om "revolusjonære åtgjerder", men setter så straks begrensninger for dem. De "forklarer" at revolusjonære åtgjerder ikke er på sin plass på alle områder og på alle felter, men at det bare er noen "forandringer" som trengs. [...] I likhet med borgerskapet ser "venstrefolka" på militærapparatet som en "uinntakelig festning" og reiser ikke en gang oppgaven med å desintegre, demoralisere og ødelegge det."

Motviljen mot å se statens klassekarakter i hvitøyen, gir seg uttrykk i fortvilelse over at det hittil fredelige, lille Norge er i ferd med å bli en imperialistisk voldsforbryter. Ettersom Norge under den kalde krigen var utsett til å være landfast hangarskip og spionsentral for USA-imperia-

lismen, og norske soldater kanonføde for panserdivisjoner østfra, var det lettere å fastholde myten om at det norske militærapparatet hadde en defensiv karakter. I den norske etterkrigspolitiske situasjonen, med et sosialdemokrati som lot som om det var "brobygger" mellom øst og vest, var dette også en fornuftig imperialistisk strategi.

Nå har NATO og USA andre behov, og det blir krevd at norske soldater skal ofre livet andre steder.

MONOPOLKAPITALISME ER IMPERIALISME

Men den norske borgerklassen har ikke endra karakter sjøl om Warszawapakten brøt sammen for ti år siden. Borgerskapet var imperialistisk og antinasjonalt og det er imperialistisk og antinasjonalt. Derfor oppfyller det sine fellesimperialistiske forpliktelser uten å mukke. Det er ikke sånn at borgerskapet velger om det skal stå for en imperialistisk politikk eller ikke. Det norske økonomiske systemet i form av utvikla monopolkapitalisme er i sin natur imperialistisk, og følgelig er den norske staten en imperialistisk stat som har til oppgave å sikre den norske mo-

nopolkapitalens interesser - uansett om de befinner seg på norsk jord eller et annet sted på kloden.

At Statoil, Hydro, Norske Skog osv. kappløper om å investere kapital og utplyndre andre nasjoner, setter den norske imperialismen i relieff og tydeliggjør dens egentlige hensikter. Alt dette er uttrykk for den norske borgerklassens grunnleggende monopolkapitalistiske karakter, men det er ikke årsaken til at Norge er imperialistisk.

Grunnen til at vi går såpass detaljert til verks, er at deler av den norske venstrefløyen, enten de nå vedgår det eller ikke, forestiller seg imperialisme som en valgt politikk. Akkurat som småborgeren fortviler over at staten ikke tjener den lille manns interesser, fortviler en del radikalere over at den norske imperialismen opptrer vennelig internasjonalt. For å få til ei endring gjelder det å skifte kurs, omdisponere forsvarsbudsjettet, bytte ut politikere og styrke "den gode sida".

besøk RV på www.rv.no

